

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова

**ПІДСУМКИ РОБОТИ УНІВЕРСИТЕТУ
У 2015-2016 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ
ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ НА 2016-2017
НАВЧАЛЬНИЙ РІК ТА ПОДАЛЬШУ ПЕРСПЕКТИВУ**

до зборів трудового колективу
Харківського національного університету міського господарства
імені О.М. Бекетова

Харків - 2016

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Освітня та навчально-методична діяльність.....	4
2. Науково-дослідна робота.....	27
3. Міжнародна діяльність.....	40
4. Розвиток інформаційних ресурсів.....	47
5. Фінансове, матеріально-технічне та адміністративно-господарське забезпечення діяльності Університету.....	51

ВСТУП

Процес реформування системи вищої освіти залишається джерелом широкого кола завдань, які мають реалізовуватись колективом Університету, і як засвідчує практика, в достатньо стислі терміни. В цих умовах, значна кількість передбачених програмою розвитку Університету завдань, об'єктивно втрачала пріоритет у виконанні. Надзвичайно важливим, зважаючи на суттєві зміни у нормативній базі функціонування вищої освіти, виклики зовнішнього середовища, було своєчасне корегування самої програми.

Основні результати діяльності за 2015-2016 навчальний рік та їх стислий аналіз представлені далі. Минулий рік можна вважати результативним за всіма ключовими сферами діяльності, навіть беручи до уваги відсутність позитивних зрушень за окремими проектами. Визначальною на подальшу перспективу є скоригована програма розвитку, а найважливішим результатом минулого року можна вважати спроможність колективу Університету досягати поставлені цілі в умовах трансформацій та невизначеності зовнішнього середовища.

Плідна робота по реалізації плану розвитку Університету в умовах процесу реформування системи вищої освіти, викликів зовнішнього середовища, формує коло завдань нового навчального року.

1. ОСВІТНЯ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Основна увага в освітній та навчально-методичній роботі в минулому навчальному році була зосереджена на трансформаціях, пов'язаних з процесами реформування системи вищої освіти. Водночас, належну увагу було приділено питанням розвитку освітньої діяльності.

Одним з визначних досягнень Університету в освітній діяльності за минулий навчальний рік є ліцензування спеціальності «Нафтогазова інженерія та технології». Запровадження підготовки фахівців за зазначеною спеціальністю є результатом плідної співпраці з Івано-Франківським національним технічним університетом нафти і газу.

В межах діяльності щодо ліцензування та акредитації необхідно відзначити акредитацію спеціальності «Дизайн архітектурного середовища» на магістерському рівні. Успішно пройдено акредитацію спеціальностей «Бухгалтерський облік» і «Комерційна діяльність» в Житлово-комунальному коледжі. Окремої уваги заслуговує робота з підготовки до ліцензування освітньої діяльності на третьому освітньо-науковому рівні, яка була проведена в стислі терміни. Результатом цієї роботи є ліцензування освітньо-наукових програм за спеціальностями: «Історія і археологія», «Економіка», «Облік і оподаткування», «Менеджмент», «Публічне управління та адміністрування», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», «Матеріалознавство», «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», «Технології захисту навколишнього середовища», «Архітектура та містобудування», «Будівництво та цивільна інженерія», «Транспортні технології (за видами)», «Геодезія та землеустрій».

Визначним щодо сучасного стану та перспектив подальшого розвитку освітніх послуг є введений в дію з вересня минулого року новий Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. Завдяки зазначеним трансформаціям серед спеціальностей, за якими здійснюється підготовка в Університеті, виникли спеціальності «Публічне управління та адміністрування», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Технології захисту навколишнього середовища».

В цілому на цей час Університет надає освітні послуги на бакалаврському рівні за 18 спеціальностями, маючи 37 освітніх програм, в тому числі 13 освітніх програм зі скороченим терміном навчання.

На магістерському рівні підготовка здійснюється за 18 спеціальностями по 44 освітніми програмам. Починаючи з 2016-2017 навчального року в Університеті запроваджено 10 освітньо-наукових програм магістра з терміном навчання два роки. Основною метою запровадження цих програм є формування власного кадрового потенціалу.

Важливим кроком у розвитку освітньої діяльності є відновлення цільової підготовки фахівців. Результатом спільної роботи з фахівцями комунального підприємства «Харківводоканал» є розробка цільової освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста за спеціальністю «Будівництво та цивільна інженерія» спеціалізації «Водопостачання та водовідведення» реалізація якої передбачена на базі центру заочного навчання. Метою програми є підготовка фахівців підприємства до реалізації інноваційних проектів модернізації систем водопостачання та водовідведення. Зміст програми підготовки погоджено науково-технічною радою КП «Харківводоканал», її реалізація почнеться з вересня поточного року і триватиме 2,5 роки. Унікальність цієї програми обумовлена не тільки цільовою складовою змісту освіти, а також підходом до організації навчання, який поєднує застосування технологій дистанційного навчання з потужним блоком практичної підготовки, реалізація якого проваджуватиметься спільно з провідними підприємствами галузі України і Республіки Польща.

Цільова підготовка фахівців є перспективним напрямом розвитку освітніх послуг. Серед позитивних аспектів реалізації подібних проектів слід в першу чергу зазначити зростання загального рівня якості освітніх послуг, зокрема, через поглиблення стосунків з роботодавцями, підприємствами – носіями новітніх технологій, наближення та апробації змісту навчального контенту до реальних потреб ринку праці.

До суттєвих здобутків минулого навчального року необхідно віднести успішне завершення підготовки до започаткування дистанційної форми навчання на базі Центру заочного навчання. Проведена робота дозволяє розпочати дистанційне навчання на рівні бакалавра за спеціальностями: «Економіка», «Облік і оподаткування», «Менеджмент», «Готельно-ресторанна справа», «Туризм», «Цивільна безпека».

Водночас, подальше розширення спектру освітніх послуг немає сенсу в умовах вкрай низького заповнення наявних ліцензованих обсягів. За відсутності належної уваги до цієї проблеми реальною є перспектива втратити частину ліцензованих обсягів при акредитації.

Результати вступної компанії 2016 року не можна вважати позитивними, водночас, порівняно з результатами минулого року збільшився відсоток заповнення ліцензованих обсягів на бакалаврському і магістерському рівнях: відповідно 42,9 % і 48,3 % проти 28,2 % і 32,3 % у минулому році. До рівня попереднього навчального року на перший курс бакалаврської підготовки прийнято в цілому менше на 44 студента, а за державним замовленням – на 59 осіб.

В цьому році Міністерством освіти і науки України вперше запроваджено нову модель розподілу місць державного замовлення на бакалаврському рівні для

абітурієнтів на базі повної загальної середньої освіти. Максимально можливий обсяг державного замовлення на бакалаврському рівні на базі повної загальної середньої освіти становив 365 осіб. Фактичний прийом складає 223 особи, що становить лише 53,2 % від максимально можливого обсягу. Досвід цьогорічної вступної компанії має знайти відображення в організації профорієнтаційної роботи. Визначальним стає не тільки місце Університету в списку пріоритетів абітурієнта, на навчання за рахунок бюджетних коштів можуть претендувати лише абітурієнти з високими рейтинговими показниками.

Окремою складовою має бути профорієнтаційна робота для програм на магістерському рівні. Другий рік поспіль цьому питанню не приділяється належної уваги. Відповідними є результати:

- з 45 магістерських програм тільки 9 мають заповнення ліцензованих обсягів понад 75 %;

- меншим за 50% є заповнення ліцензійних обсягів на 20 магістерських програмах;

- на 8 магістерських програм кількість заяв є меншою від наявних ліцензованих обсягів, з них 3 освітньо-наукові;

- на 4 освітньо-наукові програми не подано жодної заяви;

- 15,9 % випускників бакалаврського рівня не продовжили навчання в Університеті. Це найвищий показник за останні п'ять років.

Обсяги ліцензованих місць на магістерських програмах перевищують прогноз по випуску бакалаврів 2017 року на 10,8%. Пропозиції щодо відпрацювання прийому на магістерські програми мають бути окремим питанням при аналізі результатів вступної компанії 2016 року та формуванні пропозицій по удосконаленню профорієнтаційної роботи у наступному навчальному році.

На заочну форму навчання за освітніми програмами бакалавра у 2016 р. зараховано 116 осіб, показник минулого року – 75 осіб. В цілому на старші курси заочної форми навчання прийнято 625 чоловік.

Скорочення обсягів прийому має місце і на освітньо-кваліфікаційному рівні молодший спеціаліст. Прийом на денну форму навчання характеризується наступними показниками:

- загальна кількість зарахованих по Житлово-комунальному коледжу становить 247 студенти – 78,4 % від наявного ліцензованого обсягу;

- загальна кількість зарахованих по Електромеханічному коледжу становить 79 студентів – 43,9 % від наявного ліцензованого обсягу.

Прийом на заочну форму навчання характеризується наступними показниками:

- загальна кількість зарахованих по Житлово-комунальному коледжу становить 93 студенти, 66,4 % від наявного ліцензованого обсягу;

– загальна кількість зарахованих по Електромеханічному коледжу становить 17 студентів – 22,7 % від наявного ліцензованого обсягу.

Більш детальний аналіз результатів вступної компанії 2016 року буде розглянуто на засіданні Вченої Ради Університету у вересні місяці, проте вкотре можна зазначити, що лише активна участь завідувачів кафедрами у цій роботі дає позитивні результати. Незважаючи на тенденції до автоматизації процесу вступу, визначальну роль для багатьох абітурієнтів та їх батьків має реальне спілкування з представниками кафедр, знайомство з інфраструктурою Університету, умовами навчання і побуту. Доброю практикою в цьому контексті є відкриття в Університеті Центру сприяння подачі електронних заяв.

Незмінною залишається тенденція до скорочення контингенту студентів, загострюючи питання ефективності проведення профорієнтаційної роботи.

Минулий рік був насичений заходами пов'язаними з профорієнтаційною роботою. Зокрема, Центром доуніверситетської освіти і кар'єри організовано і проведено:

- День відкритих дверей, тричі за минулий навчальний рік. В цілому в заходах прийняли участь майже 1000 школярів з м. Харкова та Харківської області;

- 8 відео-конференцій зі школами за участю деканів факультетів, викладачів і студентів Університету;

- в межах співпраці з Харківським обласним центром зайнятості участь співробітників Центру доуніверситетської освіти та кар'єри в масових профорієнтаційних заходах для учнівської молоді Харківської області (понад 30 заходів);

- підготовку до творчого конкурсу (курс рисунок) та підготовку до ЗНО з різних предметів (268 слухачів).

Завдячуючи активній роботі Центру доуніверситетської освіти і кар'єри, зокрема з науково-методичним педагогічним центром Департаменту освіти Харківської міської ради, зростає роль Університету, як активного учасника проектів розвитку учнівської молоді Харківського регіону. За минулий навчальний рік Університет прийняв активну участь в організації і проведенні:

- XVII міського турніру з основ інформатики для учнів 5-7-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, в якому взяли участь 60 учнів 5-7-х класів з 12 шкіл м. Харкова;

- VIII турніру юних винахідників і раціоналізаторів для учнів 9 – 11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, в якому взяли участь 50 учнів з 10 шкіл м. Харкова;

- науково - практичний конкурс «Основи безпеки життєдіяльності» для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів, який відбувся за участі 60 абітурієнтів зі всіх районів м. Харкова;

- конкурс проектів «Якщо б мером був Я». Для участі у конкурсі до розгляду експертної комісії 62 учнями з 39 шкіл було представлено 39 проектів.

Третій рік поспіль на базі Університету діє Школа розвитку «Мер міста» для лідерів учнівського самоврядування шкіл м. Харкова та Харківської області. За минулий навчальний рік у школі розвитку «Мер міста» прийняли участь понад 200 слухачів з 80 шкіл м. Харкова, понад 100 слухачів з 50 шкіл Харківської області. Інновацією в цій роботі є залучення учнівської молоді до корпоративної соціальної мережі Університету «Yammer», яка стала площадкою для підтримки і консультування учасників проекту «Мер міста - 2016».

Позитивною практикою, яка обов'язково знайде відображення у зростанні якісного контингенту абітурієнтів, є робота шкіл розвитку для учнівської молоді. За минулий рік заняття організовані в школах: «Мер міста», «Юний економіст-дослідник», «Юний еколог», «Юний архітектор», «Дизайн світла», «Юний готел'єр», «Майстерня управління», «Бізнес-розвідник», «Молодий економіст», «IT-school», «Юний геоінформатик і управлінець нерухомістю». Слід відзначити і зростання інтересу школярів до таких занять. Порівняно з минулим роком загальна кількість відвідувачів зросла майже на 20%. В цілому школи розвитку відвідували 182 слухача з 50 шкіл, усього було проведено 68 занять.

Не менш важливим напрямом діяльності Університету є робота по сприянню працевлаштування випускників. За звітній період в цьому напрямі реалізовані наступні заходи:

- «Ярмарок студентських можливостей»;
- «День кар'єри»;
- «Ярмарок вакансій»;
- семінари, тренінги, майстер-класи та круглі столи за участю провідних фахівців Харківського обласного центру зайнятості, менеджерів інтернет-проекту «Робота в Харкові» та інших.

Зазначені заходи проводяться за участі представників підприємств і організацій – потенційних роботодавців наших випускників. Порівняно з минулим роком загальна кількість підприємств і організацій на цих заходах залишилась незмінною – 44, проте кількість вакансій, запропонованих нашим випускникам збільшилась в 6 раз, що становить більше 150 пропозицій. Водночас, негативним аспектом проведених заходів є низька ініціативність самих студентів. Неодноразовими були випадки відмови випускників від досить вигідних пропозицій працевлаштування у будівельні організації.

Підвищення ефективності діалогу з роботодавцями, визначення причин низької ініціативності старшокурсників є завданням наступного навчального року. Виконавцем цієї роботи має стати психологічна служба Центру доуніверситетської освіти і кар'єри за активної участі студентського сенату.

Бренд «Університет імені Бекетова» попри усі проблеми сучасності, останніми роками стає все більш вагомим у суспільному сприйнятті.

Вагомою складовою питання контингенту студентів є кількість іноземних громадян. Факультет по роботі з іноземними студентами підтримує міцні стосунки із Асоціацією іноземних випускників Університету, земляцтвами, посольськими та консульськими установами різних країн, співпрацює з відповідними державними органами, службами, підприємствами, установами та організаціями України. Водночас, ця робота не змінює тенденцій останніх років. Порівняно з 2014 роком загальний контингент іноземних студентів скоротився майже на 35%. Втрати минулого року в чисельності контингенту становлять більше 160 іноземних студентів. Сьогодні в Університеті навчаються 596 іноземців та осіб без громадянства із 28 країн світу, з яких: майже 10% є слухачами підготовчого відділення, 35% студентами заочної форми навчання та 55% навчаються на очній формі. По квоті Міністерства освіти і науки України направлені на навчання за бюджетний кошт 6 осіб.

Частка іноземних громадян в загальній кількості контингенту студентів є вагомою складовою фінансової стабільності, індикатором міжнародного визнання, а в сучасних умовах – ключовим фактором перспективності навчального закладу. Наявні зовнішні фактори суттєво обмежують можливості поповнення контингенту студентів іноземними громадянами. Проте, низькою можна вважати активність по реалізації внутрішніх можливостей, зокрема в минулому навчальному році з 75 випускників підготовчого відділення тільки 18 обрали Університет для подальшого навчання. Суттєво повільнішою від запланованих темпів є робота по запровадженню викладання англійською мовою. В цьому році формування англомовних груп на освітньому рівні бакалавр заплановано на освітніх програмах «Економіка підприємства», «Облік і аудит», «Промислове і цивільне будівництво». Започаткування реалізації зазначених програм англійською та подальше розширення переліку англомовних програм є пріоритетним завданням для забезпечення зростання контингенту іноземних студентів.

Одним з напрямків освітньої діяльності, який потребує постійної уваги є питання практичної підготовки. За звітній період базами практики для студентів Університету стали 35 підприємств і організацій. Основними партнерами вже багато років залишаються АТ «Трест Житлобуд-1», ТДВ «Житлобуд-2», КП «Харківські теплові мережі» та інші. За звітній період кількість баз практик поповнено ще 13 підприємствами, серед них МСП «Агробуд», ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція», Харківське регіональне управління водних ресурсів, ДП «Український науково-технічний центр металургічної промисловості «Енергосталь», НВЦ «Оцінка, землеустрій та кадастр».

Водночас, за минулий рік втрачено підстави для проходження практики на 14 підприємствах і організаціях. Повністю втрачено контакти з ВАТ «Іскра» м. Львів та ТОВ «ОСП Корпорація Ватра» м. Тернопіль. Поновлення цих контактів та організація проходження практик студентів на цих підприємствах є принциповим питанням для підвищення якості підготовки студентів за освітньою програмою «Світлотехніка і джерела світла».

За кошти Університету на практику до м. Львова та м. Одеси направлено, відповідно, 12 та 18 студентів-архітекторів 1-3 курсів факультету Архітектури, дизайну і образотворчого мистецтва. На базі факультету Архітектури, дизайну і образотворчого мистецтва проходили практику 10 студентів інституту архітектури НУ «Львівська політехніка». Традиційною є закордонна практика для студентів напрямів підготовки «Туризм», «Готельно-ресторанна справа», «Менеджмент» (спрямування МГКТС). У Турецькій Республіці, регіон Анталія, в цьому році проходять практику 67 студентів, 14 студентів проходять практику в м. Несебр, Республіка Болгарія.

Іншою можливістю підвищення рівня практичної підготовки студентів є розширення мережі та активізація роботи філій кафедр на виробництві. За минулий навчальний рік філії кафедр на виробництві організовано кафедрами водопостачання, водовідведення і очищення вод, управління проектами в міському господарстві і будівництві, архітектури будівель і споруд та дизайну архітектурного середовища, містобудування, будівельних конструкцій. Результативною щодо укладання договорів про створення філії кафедри на виробництві є робота кафедри електричного транспорту. Договори укладено з КП «Харківський метрополітен», КП «Жовтневе трамвайне депо», КП «Тролейбусне депо №3», КП «Салтівське трамвайне депо», ПрАТ «OTIS».

Проте, укладання договорів чи формальне створення філії кафедри на виробництві не є кінцевою метою. Звіти про роботу кафедр у 2015 - 2016 н.р. свідчать, що основними напрямками роботи філій кафедр є проведення практик, стажування, підвищення кваліфікації викладачів. Тобто всі те, що може бути реалізовано в рамках договорів про співпрацю або проведення практик. Фактично, більшість філій кафедр на виробництві залишаються не задіяними в освітньому процесі. Позитивним можна вважати роботу в цьому напрямі кафедри електричного транспорту і кафедри водопостачання, водовідведення і очищення вод, якими на базі філій організовано проведення практичних занять.

Активне залучення філій кафедри на виробництві до освітнього процесу має бути пріоритетним завданням в роботі випускових кафедр технічних спеціальностей. Це один з важливих інструментів реалізації завдань, передбачених планом розвитку Університету в освітній діяльності.

Ключовим завданням в забезпеченні якості практичної підготовки студентів є підвищення ефективності організації комп'ютерних практик.

Зауваження щодо організаційних та змістових аспектів цієї практики неодноразово були темою запитань на зустрічах ректора зі студентами першого та другого курсів. Завершення роботи по створенню на базі Університету сертифікаційного центру Microsoft «IT Academy», належна організація комп'ютерної практики має бути одним з пріоритетних завдань в роботі кафедри прикладної математики і інформаційних технологій.

Основним індикатором ефективності організації освітнього процесу є статистика успішності студентів за результатами екзаменаційних сесій, практик, кваліфікаційних атестацій. За результатами роботи ДЕК в червні місяці, успішність захисту кваліфікаційних робіт характеризується наступним чином: «відмінно» - 34 %, «добре» - 53 %, «задовільно» - 13% від загальної кількості випускників. Кількість кваліфікаційних робіт у відсотковому вимірі, які мають задовільну оцінку є майже незмінною в ретроспективі останніх двох років. Абсолютна успішність студентів за результатами осінньої сесії становить 89,3% проти 83,8% минулого навчального року. Проте, відсутністю позитивної динаміки характеризується якісна успішність – 37% в середньому по Університету. Підвищення вимог до контролю успішності навчання студентів може бути однією з причин скорочення формальних показників якості освіти. Зокрема, детального аналізу причинно-наслідкових зав'язків вимагає тенденція до скорочення відсотку випускників, що заслуговують на видачу диплому з відзнакою. Порівняно з 2014 роком найбільш суттєвим є скорочення на рівні магістра – 17,2%, спеціаліст – 4%, скорочення на рівні бакалавра становить 2,3%. У 2016 році 6,2% випускників на рівні бакалавра отримали дипломи з відзнакою, 10,7% спеціалістів і 36,6% магістрів.

Слід зазначити, що аналіз результатів поточної успішності студентів залишається поза увагою завідувачів кафедр. Про це свідчить зокрема нижчий за 30% показник якісної успішності на факультетах економіки і підприємництва – 27,6%, менеджменту – 29,9%. Без належної уваги стосовно поточного контролю залишилось питання відрахування студентів з дипломного проектування: в цілому по Університеті за травень, червень відраховано 27 студентів, з них 8 навчались за рахунок бюджету. Минулорічний показник – 26 студентів. В цілому, за минулий навчальний рік з денної форми навчання відраховано ___ студентів.

Уваги завідувачів кафедрами, деканів факультетів вимагають не тільки абсолютні та якісні показники успішності. Аналіз статистичної інформації свідчить про різну культуру оцінювання, як на факультетах, так і в межах окремих кафедр. Яскравим прикладам тому є результати атестації студентів на кафедрі теоретичної та загальної електротехніки: більше 70% студентів повторно складають іспити.

Основною причиною зниження якісної успішності студентів є низький рівень відвідування занять. За минулий рік в цілому по Університету

відвідування занять студентами становить 68%. Нижчий за 60% показник відвідування занять мають факультети Архітектури, дизайну та образотворчого мистецтва, Будівельний, Інженерних мереж та екології міст. Найкращий показник має факультет економіки і підприємництва – більше 80%.

Негативні наслідки на фоні недоліків в організації самостійної роботи має скорочення навчального навантаження. За цих умов, визначальним в питанні забезпечення якісної успішності студентів є підготовка навчального контенту і організація самостійної роботи студентів в системі дистанційного навчання.

За результатами звітів сектору моніторингу якості навчального процесу за 2015-2016 навчальний рік, 10% відкритих занять проведені на задовільному рівні. Актуальними залишаються питання трудової і виконавчої дисципліни викладачів. Основними зауваженнями є недоліки під час контролю поточної успішності студентів, заповнення заліково-екзаменаційних відомостей, нормативно-методичного забезпечення поточного та підсумкового контролю знань студентів. Водночас, відсутні факти зриву занять, можна констатувати зростання загальної трудової дисципліни у виконанні графіку навчального процесу.

Контроль проведення відкритих занять фахівцями сектору моніторингу якості навчального процесу не один рік був причиною суперечок і нарікань з боку окремих викладачів, завідувачів кафедрами, проте фактом сьогодення є вдвічі менша, порівняно з 2013 – 2014 навчальним роком, кількість занять проведених на задовільному рівні. Актуальним залишається питання удосконалення підходів до оцінки, і що більш важливо – до подальшого підвищення якості роботи викладачів в аудиторії. В межах цієї роботи слід звернути увагу на недостатньо відповідальне відношення окремих викладачів і завідувачів кафедрами до проведення і аналізу відкритих і показових занять, як інструменту для зростання рівня педагогічної майстерності. Прикладами цього є ігнорування викладачами кафедри відкритих занять, відсутність конструктивного аналізу їх проведення. Останнє є свідченням байдужості, перш за все завідувача кафедрою, до якості викладання, професійного зростання колективу кафедри.

У минулому навчальному році не проводились показові заняття на кафедрах: експлуатації газових і теплових систем; фізики; теоретичної і будівельної механіки; електричного транспорту; управління проектами в міському господарстві і будівництві; іноземних мов; правового забезпечення господарської діяльності; фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту.

У підсумках освітньої та навчально-методичної діяльності Університету окремо необхідно відобразити роботу, пов'язану з відпрацюванням положень нового Закону «Про вищу освіту» та інших нормативних документів, які регулюють діяльність в освітній галузі.

Колективом Університету було прийнято виважене рішення щодо поступового зменшення максимального навчального навантаження науково-педагогічних працівників. Середнє навчальне навантаження по Університету в минулому році становить 740 годин. На наступний навчальний рік середнє значення навчального навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника планується на рівні 680 годин. Подальше скорочення навчального навантаження вимагає перш за все, виваженого ставлення до започаткування освітніх програм, формування повнокомплектних академічних груп, і може бути досягнуто тільки за умов укрупнення дисциплін навчального плану. Про необхідність вирішення цих завдань свідчить зокрема той факт, що проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення системи вищої освіти» передбачено норму про скорочення середнього значення аудиторного навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника до 400 годин на навчальний рік.

У цілому в Університеті реалізуються всі ключові трансформації передбачені чинною нормативною базою. Водночас, окремі складові затвердженого в 2014 році плану імплементації положень Закону «Про вищу освіту» залишаються не виконаними. Враховуючи, що процес трансформації нормативної бази, зокрема і Закону «Про вищу освіту», триває, завданням наступного навчального року є доповнення і корегування плану впровадження положень нової нормативної бази, результативна робота по його виконанню.

Процес трансформації нормативної бази вимагає роботи не тільки на стадії запровадження. Не менш відповідальною є робота по її становленню. Університет приймає активну участь у громадському обговоренні проектів нормативних документів, зворотному зв'язку щодо проблем їх запровадження і реалізації. Водночас, ця робота має стати більш системною. Активними її учасниками мають бути декани факультетів, завідувачі випускових кафедр, керівники структурних підрозділів.

В минулому році реалізовано ініціативу по створенню Ради проректорів навчальних закладів III-IV рівнів акредитації Харківського регіону. Виявом глибокої поваги і довіри наших колег є обрання Головою ради першого проректора Університету Стадника Г.В.

З січня 2016 року набули чинності нові Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти. До ключових новацій цього документу належать:

- відповідальності за змістовну складову, контроль дотримання ліцензійних вимог під час започаткування та провадження освітньої діяльності покладається на проектну групу і її керівника – гаранта освітньої програми;

- посилення функції контролю за дотриманням ліцензійних вимог на момент подання, і під час провадження освітньої діяльності, через

запровадження вимоги щодо внесення до ЄДЕБО та підтримки в актуальному стані інформації про кадрове та матеріально-технічне забезпечення;

- розширення переліку вимог до кадрового забезпечення.

Робота по реалізації норм нових ліцензійних умов стала дієвим індикатором «вузьких місць» готовності Університету до їх виконання. Визначений порядок роботи структурних підрозділів по внесенню і актуалізації інформації про матеріально-технічне і кадрове забезпечення освітнього процесу в ЄДЕБО, прийнятий у 2014 році показав свою повну непрацездатність. Відділ кадрів, структури адміністративно-господарської частини виявилися цілком не готові до цієї роботи. Важливим завданням наступного навчального року є відпрацювання механізму ефективної взаємодії між структурними підрозділами при роботі з ЄДЕБО по внесенню та актуалізації інформації про кадрове та матеріально-технічне забезпечення. Враховуючи, що перспектива розвитку ЄДЕБО цілком відома, порядок роботи з цією базою має бути системно відпрацьований, враховувати потреби сьогодення і перспективи.

Певну колізію має сам документ, зокрема, стосовно коректного узгодження сфер відповідальності за якість підготовки фахівців між завідувачем випусковою кафедрою і гарантом освітньої програми. В Університеті створено та затверджено проектні групи за всіма освітніми програмами. Їх діяльність регламентується розробленим і введеним в дію Положенням про проектну групу і гаранта освітньої програми.

Кадрові вимоги до забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти за спеціальностями, які ліцензовані до набрання чинності новими ліцензійними умовами, вступають в дію з 1 вересня 2017 р. Проте, той факт, що кадровий склад проектних груп погоджувався більше двох місяців, вкотре підтверджує актуальність питання якості кадрового забезпечення кафедр. В межах питання кадрового складу кафедр увагу необхідно приділити підвищенню кваліфікації науково-педагогічних працівників, зокрема, щодо відповідності освітніх та науково-методичних здобутків профілю навчальних дисциплін, які викладаються, відповідності іншим вимогам ліцензійних умов. Предметом зауважень також є виконання плану підвищення кваліфікації: 10 науково-педагогічних працівників Університету не пройшли підвищення кваліфікації згідно плану, три з них є викладачами кафедри Іноземних мов.

Однією з визначальних подій у реформуванні вищої освіти цього року є початок роботи над розробкою стандартів до нового переліку спеціальностей. Міністерством освіти і науки України, на конкурсних засадах сформовано персональний склад Науково-методичних комісій. Співробітниками Університету, які були обрані до складу комісій є:

- зі спеціальності 073 Менеджмент, завідувач кафедри менеджменту і адміністрування, д.е.н., проф. Новікова М.М.;

- зі спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа, декан факультету «Менеджмент», завідувач кафедри туризму і готельного господарства, д.е.н., проф. Писаревський І.М.;

- зі спеціальності 242 Туризм, доцент кафедри туризму і готельного господарства, к.е.н., доц. Покологна М.М.;

- зі спеціальності 275 Транспортні технології, завідувач кафедри транспортних систем і логістики, д.т.н., проф. Доля В.К.

Представництво у науково-методичних комісіях є свідченням професіоналізму і визнання. З огляду на це, уваги заслуговує відсутність співробітників Університету в складі науково-методичних комісій з ключових спеціальностей: 192 Будівництво та цивільна інженерія, 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка. Стандарти за деякими спеціальностями і рівнями освіти доступні для ознайомлення і пропозицій з червня місяця, це реальна можливість долучитись до роботи по формуванню стандартів для багатьох наших досвідчених колег. Оперативною має бути робота навчально-методичного відділу по організації впровадження стандартів після їх затвердження.

Трансформація нормативної бази, чисельні зовнішні виклики обумовлюють необхідність змін стратегічного плану розвитку Університету. Важливим результатом минулого року є завершення роботи по корегуванню програми розвитку Університету до 2020 року. Досвід реалізації та корегування стратегічного плану розвитку, роботи цільових груп, реалізації довгострокових і міжструктурних проектів вказує на брак інтеграційної складової. Функціонально цю проблему має вирішити створений в цьому році Центр розвитку Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова. Основними завданнями діяльності Центру є визначення і опрацювання перспективних напрямів і форм розвитку Університету з урахуванням тенденцій реформування вищої освіти в Україні та її розвитку за кордоном, надання організаційної, методичної, інформаційної, консультаційної підтримки та відповідного супроводу структурним підрозділам, окремими співробітникам у справі здійснення подальшої всебічної розбудови Університету.

Позитивно можна характеризувати результати роботи над більшістю довгострокових проектів, навіть зважаючи на певне відставання деяких у термінах реалізації.

В звітному періоді продовжено роботу по розвитку системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Зокрема:

- створено Раду з менеджменту якості Університету. Розроблено Положення про Раду;

- розроблено Політику університету в області якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;

- запропоновано перелік внутрішніх стандартів та структура системи внутрішнього забезпечення якості Університету;

- підготовлено «Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова». У наступному навчальному році ця робота триватиме, зокрема, подальшого удосконалення вимагає внутрішнє нормативне забезпечення якості контролю дистанційної форми навчання, формування процедури внутрішнього контролю якості наукових і навчально-методичних видань.

Важливим кроком до забезпечення якості освіти є запровадження в Університеті системи перевірки індивідуальних завдань студентів, дипломних, магістерських робіт, наукових публікацій, навчально-методичних видань на наявність плагіату. Експеримент по проведенню цієї роботи проведений кафедрою управління проектами в міському господарстві і будівництві. У весняному семестрі цей досвід розповсюджено на всі структурні підрозділи, які забезпечують освітню і наукову діяльність. Базою для забезпечення цієї роботи прийнято програмний продукт Etxt Антиплагіат. Розроблено відповідне положення, проведено ряд семінарів по організації і обговоренню результатів цієї роботи. Завданням наступного навчального року є завершення формування внутрішньої нормативної бази щодо запровадження системи «Антиплагіат».

Необхідно зазначити, що проблеми академічного плагіату (академічної доброчесності) Міністерство освіти і науки України визначає як найактуальніші. Зокрема, проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення системи вищої освіти» передбачено розширення нормативного регулювання забезпечення академічної доброчесності і відповідальності за академічний плагіат.

У 2015-2016 навчальному році подальшого розвитку отримав механізм реалізації вільного вибору дисциплін студентом. Удосконалений функціонал корпоративної інформаційної системи дозволяє формувати віртуальні навчальні групи, що значно розширює можливості індивідуалізації траєкторії навчання, формування повнокомплектних груп. Автоматизовано процес запису студента на обраний курс, що зменшує адміністративне навантаження на деканати, даючи студенту можливість самостійно проводити запис, мати інформацію про загальну кількість слухачів курсу, змінювати свій вибір у встановлені терміни. Разом з тим, недостатньо активною є позиція щодо вибору власної траєкторії навчання самих студентів. Більше 30 % не визначились у встановлені терміни з вибором дисциплін гуманітарної підготовки, не на багато кращим є цей показник при виборі сертифікатних програм. Низькою є ефективність презентації курсів вільного вибору в системі дистанційного навчання. Останнє є свідченням того, що індивідуалізація траєкторії навчання не є виключно технічним,

організаційним питанням, суттєвою її складовою є ментальне сприйняття. В новому навчальному році значно потужною має бути робота по інформуванні першокурсників про можливості та переваги індивідуалізації траєкторії навчання. Практичну реалізацію має отримати організація освітнього процесу у віртуальних навчальних групах. Важливим завданням в межах цієї роботи є відпрацювання системи автоматизації формування додатків до диплому в корпоративній інформаційній системі Університету та її інтеграція з ЄДЕБО.

Значним є просування до кінцевої мети - відкриттю сертифікаційного центру Microsoft «IT Academy». За цей рік:

- подовжена ліцензія з Microsoft на використання платформи дистанційного навчання «IT Academy», що надало Університету можливість використовувати провідні світові курси з комп'ютерної підготовки;

- розпочато процедуру конкурсного відбору викладачів на отримання 30 безкоштовних сертифікатів для проходження іспитів за напрямками: DataBase (Бази даних), Web Development (Веб розробка), Programming (Програмування) та Office365 (Офіс 365).

Завданням наступного навчального року є формування кадрового потенціалу: підготовка викладачів для проходження іспитів за вказаними напрямками. Відкриття центру, заплановано на 2017 рік.

Продовжується робота по реалізації концепції інтеграції іноземної мови у професійну підготовку фахівців. Ключовим етапом її реалізації для студентів 2014 року прийому напрямів підготовки «Туризм» і «Готельно-ресторанна справа» є започаткування з наступного навчального року викладання трьох дисциплін на семестр англійською мовою. Водночас, менше 40% студентів в цих групах отримали позитивну рекомендацію на навчання англійською за результатами співбесіди проведеної кафедрою іноземних мов. Це створює ризики для забезпечення якості навчання, отже має бути об'єктом постійної уваги для завідувача кафедрою.

Актуальними проблемами реалізації цього проекту залишаються:

- стан підготовки методичного і кадрового забезпечення дисциплін випускових кафедр до переходу на викладання англійською мовою. Вкрай низькими є результати по технічними спеціальностями;

- низька ефективність роботи по інформуванні та залученню студентів на етапі їх підготовки до реалізації освітнього процесу англійською мовою.

В цьому році лише 12 осіб пройшли підготовку до реалізації освітнього процесу англійською мовою на базі Університету. Всі вони успішно підтвердили рівень B2. У наступному навчальному році поглиблена підготовка з англійської буде запропонована студентам прийому 2016 року які навчатимуться за освітніми програмами: «Туризм», «Готельно-ресторанна справа», «Менеджмент», «Публічне управління та адміністрування»; «Економіка підприємства»,

«Економіка та організація бізнесу», «Облік і аудит». Першочерговим завданням для завідувачів відповідних випускових кафедр є інформування студентів про можливості Університету щодо організації освітнього процесу англійською мовою.

Пріоритетним завданням для колективу Університету в наступному навчальному році є підготовка до акредитації 2018 року. Ключовим в цій роботі є подальший розвиток внутрішньої нормативної бази. В минулому році завершено роботу по удосконаленню Положення про організацію освітнього процесу. Разом з тим, майже відсутній результати роботи по підготовці та запровадженню індивідуального плану студента. Значне відставання по термінах реалізації має розробка та впровадження концепції організації самостійної роботи студента, запровадження інформаційного пакету Університету. Результативна робота по цим проектам є одним з ключових завдань в освітній діяльності наступного навчального року.

Процедура, нормативне забезпечення процесу акредитації може набути суттєвих змін внаслідок трансформації нормативної бази. Орієнтиром в цій роботі є чинна редакція Закону «Про вищу освіту», Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти затверджені у грудні 2015 року, Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах (Постанова КМУ № 978 від 9 серпня 2001 р.), результати внутрішнього аудиту. Для своєчасного та якісного забезпечення акредитації завданнями наступного навчального року є:

- внутрішній аудит нормативно-документального забезпечення функціонування структурних підрозділів та усунення виявлених недоліки;
- усунення зауважень до навчально-методичного та інформаційного забезпечення, наданих за результатами внутрішньої перевірки. Приведення у відповідність до встановлених вимог навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітніх програм;
- внутрішній аудит ліцензійних та акредитаційних вимог щодо освітньої та наукової діяльності, матеріально-технічного забезпечення. Робота по забезпеченню їх виконання.

За результатами роботи минулого навчального року увагу необхідно звернути на загальне зниження рівня виконавчої дисципліни. Значні обсяги робіт, стислі терміни виконання, зміни в пріоритетах мають бути причиною більш зваженого, відповідального відношення на стадії планування робіт, але в жодному разі не виправдовуватимуть невиконання прийнятих рішень. Слід зазначити, що кількість рішень Вченої ради минулого року порівняно з 2013 роком збільшилась вдвічі, проте фактичне виконання рішень у встановлені строки становить 61%, на 16% менше порівняно з показником 2013 – 2014 навчального року. Про відсутність належної уваги до виконання рішень Вченої

ради свідчить аналіз звітів кафедр: рішення Вченої ради не знаходять відображення у постановці завдань кафедри на наступний навчальний рік. Більш відповідальним має бути загальне відношення до цього документу завідувачів кафедр, деканів факультетів.

Важливим ресурсом для забезпеченні якості освіти, розвитку ринку освітніх послуг залишаються засоби дистанційного навчання. Стан розвитку дистанційного навчання в Університеті характеризують наступні дані:

- дистанційне навчання започатковано фактично як окрема форма навчання на 6 спеціальностях, в межах ліцензованих обсягів заочної форми навчання;
- інформаційно-освітній портал Центру дистанційного навчання має більше 20000 зареєстрованих користувачів з числа студентів та викладачів Університету;
- понад 400 сертифікованих викладачів, це більше 75% штатної кількості науково-педагогічних працівників;
- розроблено понад 500 дистанційних курсів з навчальних дисциплін, що складає більше 40% від загальної кількості дисциплін які викладаються в Університеті;
- в 2014-2015 навчальному році підвищення кваліфікації за темою: «Удосконалення навчального процесу з використанням системи дистанційного навчання Moodle» успішно завершили 48 науково-педагогічних працівників Університету.

Позитивною практикою в роботі Центру дистанційного навчання є організація навчання за програмою підвищення кваліфікації «Удосконалення навчального процесу з використанням системи дистанційного навчання Moodle» науково-педагогічних працівників інших навчальних закладів. За звітній період 5 викладачів успішно завершили зазначений курс. Цей напрямок роботи центру вимагає окремої уваги, і має отримати подальший розвиток в наступному навчальному році.

До негативних аспектів розвитку дистанційних технологій навчання належать в першу чергу вкрай низький відсоток використання у навчальному процесі розроблених дистанційних курсів. Це питання було предметом зауважень по результатах роботи за 2014 – 2015 навчальний рік з показником – 50% від загальної кількості курсів в системі дистанційного навчання. Показник минулого року – 35%. Буд-які показники розвитку технологій дистанційного навчання є свідченням марного витрачання ресурсів, якщо не досягається кінцева мета – покращення якості освіти через активне використання в навчальному процесі. В наступному навчальному році Центром дистанційного навчання має бути запроваджений поточний контроль ефективності використання розроблених дистанційних курсів, з доведенням інформації до відома завідувачів кафедрами, деканів факультетів.

Уваги потребує також започаткована в минулому році процедура атестації дистанційних курсів. На сьогодні експертною комісією атестовано 139 дистанційних курсів, що становить менше 30% від загальної кількості розроблених. Лідерами в цій роботі є кафедри менеджменту і маркетингу в міському господарстві, фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту, водопостачання, водовідведення і очищення вод. Обговорення питань розвитку технологій дистанційного навчання в Університеті на зустрічах ректора з молодими викладачами свідчить про наявні проблеми з надмірною складністю процедури атестації. Зміни, внесені до процедури атестації в цьому році мають суттєво прискорити процес атестації дистанційних курсів, зокрема тих, які розроблених до вересня 2016 року.

Суттєве значення для ефективності використання сучасних інформаційних технологій в освітній діяльності має підготовленість студентів. У вересні-жовтні 2015 року для студентів першого курсу усіх спеціальностей денної форми навчання було впроваджено факультативний курс «Інформаційні ресурси Університету» обсягом 8 академічних годин. Метою започаткування подібної практики є формування у першокурсників теоретичних знань і практичних навичок використання інформаційних ресурсів Університету. Водночас, слухачами цього курсу фактично стали 70% першокурсників. Реалізація цього курсу стане щорічною практикою. Завданням для кураторів академічних груп, заступників деканів з виховної роботи є своєчасне інформування першокурсників про важливу роль цього факультативу для подальшого успішного навчання.

Позитивно характеризується робота Центру підвищення кваліфікації перепідготовки кадрів та дистанційного навчання. За звітний період навчання в Центрі пройшли 1024 слухача, що на 18,5 % більше за показник минулого року. Збільшення кількості слухачів обумовлено розширенням напрямків роботи, зокрема на базі навчально-виробничого центру «Сучасні технології в енергетиці» запроваджено програму «Монтаж ліній електропередач, що утримуються ізольованими проводами». Проведено семінари з працівниками виконавчих органів і депутатами Харківської міської ради на тему: «Сучасні методи управління житловим фондом. Основні положення і завдання проекту Закону України про реформування ЖКГ».

Перспективним напрямом роботи Центру є робота з представниками об'єднань співвласників багатоквартирних будинків. За минулий навчальний рік 320 слухачів з м. Харкова і 20 з м. Полтава проходили навчання по програмі: «Організація і управління діяльністю ОСББ».

Варто зазначити, що за минулий навчальний рік грошова оцінка діяльності Центру перевищує 550 тис. грн.

Набирають вагу і активно розвиваються Центр регіонального розвитку і Центр стратегічної аналітики та антикорупційного менеджменту. Результатом роботи за минулий навчальний рік є активна участь представників зазначених центрів у багатьох наукових, методичних, соціальних проектах і заходах за тематикою роботи центрів. Вагомою складовою в роботі зазначених центрів на подальшу перспективу має стати комерціалізація результатів наукової, методичної роботи, тренінгова діяльність.

Подальшого розвитку набула структура навчально-наукового інституту післядипломної освіти, заочно-дистанційного навчання та підвищення кваліфікації. Створено локальні сектори заочного (дистанційного навчання) в містах Лозова, Первомайськ Харківської області, місті Тростянець Сумської області.

Визначальною подією для підвищення якості підготовки за спеціальністю Архітектура та містобудування є відкриття у вересні 2015 р. архітектурно-художніх майстерень Arhouse, які, без перебільшення, є унікальною для України освітньою лабораторією для підготовки архітекторів. У приміщенні Arhouse знаходяться сучасні комп'ютерні класи, забезпеченні спеціалізованими програмним продуктами, майстерня рисунку та живопису, скульптурна та ландшафтно-архітектурна майстерні, лабораторія архітектурного моделювання, студентське архітектурно-проектне бюро, виставкові та конференц-зали.

Архітектурно-художні майстерні Arhouse фактично стали площадкою для запровадження нових форм навчально-виховної роботи, прикладами якої стали проведення фестивалю «АДОМ-art», започаткування діяльності творчої студентської студії «Студентський квартирник», проведення свята Масляни, художні виставки відомих харківських живописців.

Крім традиційного навчального процесу проведені майстер-класи відомих в Україні та за кордоном митців:

- майстер-клас головного архітектора м. Харкова, начальника управління містобудування та архітектури Харківської міської ради, голови правління Харківського обласного відділу Національної Спілки архітекторів України, заслуженого архітектора України, доктора архітектури, професора С.Г. Чечельницького;

- майстер-клас Заслуженого діяча мистецтв України, голови художньої ради Харківської муніципальної галереї, скульптора О.М. Рідного;

- майстер-клас «Карикатура, шарж, комікс, мультиплікація», який провів член національної Спілки художників України, Заслужений діяч мистецтв України, викладач кафедри основ архітектурного проектування та рисунку Л.К. Сторожук;

- майстер-клас Члена Міжнародного Художнього фонду, випускника Університету, архітектора та художника О.М. Іванова, чії роботи популярні серед колекціонерів Європи та Австралії;

- майстер-клас «Національні традиції майстрування вузлових ляльок» народного майстра України, випускниці Університету, Н.А. Горошко.

Важливо зазначити, що інтерес до майстерні Arhouse проявляють студенти інших навчальних закладів м. Харкова. Високу оцінку умовам реалізації творчого потенціалу дали студенти Національного університету «Львівська політехніка», для яких майстерня Arhouse була базою практики. При належній увазі до потреб сучасної молоді, майстерня Arhouse обов'язково стане одним з осередків молодого покоління архітекторів, художників, митців.

До зазначених вище, результатом роботи з впорядкування та розвитку організаційної структури Університету цього року стали:

- трансформація технікумів в коледжі: електромеханічний коледж, житлово-комунальний коледж;

- створення на базі факультету «Архітектури, дизайну та образотворчого мистецтва» кафедри «Лісового та садово-паркового господарства»;

- реорганізовано «Редакційно-видавничу групу» у «Редакційно-видавничий відділ»;

- бібліотеці Університету надано статус наукової;

- кафедра «Електропостачання міст» перейменована на «Системи електропостачання та електроспоживання міст».

Важливою складовою освітнього процесу є виховна робота. Доброю практикою з точки зору виховного процесу, ефективним інструментом у вирішенні поточних проблем студентів є зустрічі з ректором Університету у форматі «питання-відповідь». За минулий рік цю роботу проведено зі студентами 1-2 курсів всіх факультетів денної форми навчання. В минулому році було змінено підхід до організації цієї роботи: керівниками базових структурних підрозділів проведено презентації новацій в освітній, науковій діяльності, розвитку інформаційних ресурсів, можливостей для міжнародної мобільності. Надано відповіді по проектах що вже реалізуються і тих, що планується реалізувати в найближчій перспективі. Активними учасниками цих зустрічей стали Первинна профспілкова організація студентів і Студентський Сенат. Окремо проведено зустрічі зі студентами, які потребують додаткового соціального захисту.

Важливо підкреслити, практика проведення такої роботи поступово дає результат: змінюється сприйняття студентами своєї ролі в Університеті. Значною залишається кількість питань, пов'язаних з організацією побуту в гуртожитках, розвитку інфраструктури Університету, проте це вже далеко не всі питання, що цікавлять студентів, як було у 2013 році. Все більший інтерес проявляють

студенти до програм міжнародної мобільності, можливостей мовної підготовки, не є табу питання та пропозиції щодо організації освітнього процесу, і навіть претензії до роботи окремих викладачів.

Серед інших заходів, що мають вагомe значення для розвитку виховної роботи зі студентською молоддю є проведення в квітні 2016 р. всеукраїнської науково-практичної конференції: «Сучасні проблеми виховання молоді у вищому навчальному закладі». Ключовою метою цього заходу було визначено обговорення проблем, підходів, методів виховання студентської молоді в умовах формування нової державної політики виховання свідомого громадянина, патріота України. В конференції взяли участь 171 учасник – представники вісімнадцяти вищих навчальних закладів, науково-дослідних установ, органів студентського самоврядування. Ця конференція є постійною практикою, характеризується інтересом і повагою з боку наших колег, водночас, подальшим напрямом підвищення ефективності цього заходу є більш активне залучення до обговорення проблемних питань та шляхів їх вирішення представників студентського самоврядування, активу профспілкового комітету студентів.

Профспілковий комітет студентів, Студентський Сенат відіграють важливу роль в організації виховної роботи. Їх активна діяльність знаходить своє підтвердження у реалізації чисельних проектів і заходів, кількості отриманих нагород. За минулий рік профспілковий комітет студентів прийняв участь в організації і проведенні 67 заходів, серед яких можна виділити:

- всеукраїнська школа профспілкового лідера – 100 студентів;
- проведення заходу «Вечір першокурсника» – 500 студентів;
- театральні вечори – 200;
- всеукраїнська науково-практична конференції «Стратегія розвитку міст: молодь і майбутнє» – 100 студентів;
- День вишиванки – 1000 студентів;
- Хеллоуїн у столовій Університету – 500 студентів;
- проведення «Харків–Транспорт–квесту» – 300 учасників.

Традиційним є організація і проведення конкурсів «Містер Університет», «Міс університет». Продовжують роботу ініціативи минулих років, зокрема студентське радіо та анонімний он-лайн ресурсу для звернень студентів. В минулому році для спрощення процедури оформлення субсидій було створено електронну систему «субсидія в один клік».

У 2016 році виповнилося 10 років з дня заснування студентського самоврядування. Ювілею присвячено круглий стіл з питань актуальних проблем студентського самоврядування. За минулий рік Студентський Сенат брав участь у багатьох міжнародних, всеукраїнських та міських конференціях, форумах серед яких:

- Міжнародна науково - практична конференція «Сучасні аспекти виховання студентської молоді»;
- Міжнародному студентському круглому столі «Співробітництво органів студентського самоврядування в контексті міжнародних студентських програм»;
- Всеукраїнська студентська науково-практична конференція: «Студентське самоврядування: досвід, проблеми, перспективи розвитку»;
- Всеукраїнський студентський форум «Студентське самоврядування: проблеми та перспективи»;
- Всеукраїнський форум студентського самоврядування «Участь ОСС в управлінні ВНЗ: виклики та перспективи»;
- серія тренінгів для студентів Stud Active.

Активна робота знаходить відображення і у кількості нагород. Зокрема, Голова первинної профспілкової організації студентів Угоднікова О.І. була нагороджена грамотою Федерації Профспілок України. На щорічному районному етапі міського конкурсу «Молода людина року» було здобуто рекордну кількість нагород. Лауреатами та переможцями стали 9 студентів Університету.

Студентство являє собою вагомий потенціал для подальшого розвитку Університету. Водночас, він може бути реалізований тільки за умови формування відповідної культури, належного нормативного забезпечення для аналізу та подальшого впровадження ініціатив студентства. Формування відповідного культурного середовища, розвиток необхідної нормативної бази є одним з пріоритетних завдань для адміністрації Університету. Активна позиція в поточному управлінні, участі у проектах розбудови Університету – сфера відповідальності Студентського Сенату. Площадкою для набуття відповідного досвіду в наступному році може бути оперативне управління та формування перспектив розвитку архітектурно-художніх майстерень Arhouse, поточна робота по забезпеченню студентів правом пільгового проїзду в метрополітені.

Важливою складовою виховної роботи є формування культури здорового способу життя. Регулярним є проведення циклу лекцій щодо формування здорового способу життя, санітарно-профілактичні і спортивні заходи.

Під егідою спортивного клубу студентів Університету займається майже 40% студентів і працівників Університету. У 2015 - 2016 навчальному році студенти Університету завоювали понад 70 нагород у змаганнях різного рівня:

- у міжнародних змаганнях (чемпіонати Світу та Європи) всього завойовано 7 медалей: золоті – 3, срібні – 3, бронзова – 1;
- у всеукраїнських змаганнях (Чемпіонати України, обласні чемпіонати та Універсиади) всього завойовано – 63 медалі, з них: золотих – 26, срібних – 21, бронзових – 16.

Кафедра фізичного виховання і спорту та спортивний клуб студентів спільно з громадськими організаціями Університету, м. Харкова та України проводили та брали участь у різних позанавчальних спортивно-масових заходах:

– III Харківський Міжнародний марафон. У заході прийняли участь понад 40 студентів Університету;

– свято з нагоди Дня фізичної культури та спорту. У програмі свята були показові виступи збірних команд Університету з ігрових та силових видів спорту;

– всеукраїнська патріотична вишкіл-гра «Козак-квест». У цій акції, прийняло участь понад 250 студентів з 18 ВНЗ м. Харкова. Активну участь у заході взяли студенти нашого Університету.

Визначальною подією минулого року є проведення відкритого турніру з армспорту серед студентів ВНЗ III–IV рівнів акредитації, присвяченого пам'яті Заслуженого тренера України Клочка Валерія Михайловича. У змаганнях прийняло участь 50 студентів з 7 навчальних закладів м. Харкова. Той факт, що команда Університету зайняла перше місце свідчить про наявність ефективної спортивної школи з армспорту.

Іншим напрямком виховної роботи є розвиток творчих здібностей студентів. Площадкою для реалізації творчого потенціалу є студентський клуб, в якому діють 12 колективів за різноманітними напрямками: вокал, театр пісні, сучасні, східні, естрадні, бальні танці, колектив оригінального жанру і багато інших. Творчі колективи Університету беруть участь і займають призові місця на різноманітних регіональних та всеукраїнських конкурсах.

Прикладом творчих успіхів Університету є театр пісні «Bellissimo». В цьому році він став переможцем у Всеукраїнському конкурсі вокально-інструментального мистецтва «Пісенний край» ім. М. Кондратюка в м. Полтава. Конкурсна обласна комісія розглянувши подання та врахувавши визначні досягнення і перемоги на всеукраїнських, Міжнародних конкурсах підтримала клопотання щодо присвоєння театру пісні «Bellissimo» звання «Народний аматорський колектив». Багаторазовими переможцями в звітному і минулих роках є колективи сучасного танцю «The Next», естрадного танцю «Valery», театр танцю і цирку «Престиж».

Великою популярністю для реалізації творчого потенціалу користується клуб КВК. Традиційно проводяться конкурси «Дебют першокурсника», «Міс Університет», «Голос Університету» та «Містер Університет».

Важливою складовою у вихованні сучасної молоді є робота Ради та Фонду історичної, освітньої, наукової, інтелектуальної та культурної спадщини ХНУМГ ім. О.М. Бекетова. В травні цього року, за участю студентів, ветеранів війни, воїнів-інтернаціоналістів проведено загальноуніверситетський захід, присвячений 70-й річниці створення Ветеранської організації ХНУМГ ім. О.М. Бекетова та перемозі над нацизмом у Другій світовій війні.

З метою реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді виконується план заходів на 2015-2016 навчальний рік:

– 14 жовтня студенти Університету долучилися до акції і провели масовий флеш-моб «Україна – понад усе»;

– 19 травня була організована акція «Розмалюй Університет кольорами вишиванки. Вишиванка твій генетичний код»;

– до Дня Європи взяли активну участь у проведенні презентації вищих навчальних закладів регіону «Studlife».

Традиційно активною є позиція студентів Університету щодо участі у щорічній Всеукраїнській акції «За чисте довкілля» та «Зелена весна 2016», також Всеукраїнській благодійній акції «Серце до серця».

Суспільно – політичні процеси не можуть не впливати на формування громадянської активності наших студентів. Однією з форм реалізації нової Концепції національно-патріотичного виховання є участь у волонтерському русі. Проведено велика кількість акцій, заходів, зокрема щодо допомоги студентам - переселенцям із зони АТО. Найактивніші студенти взяли участь у Другому обласному зльоті волонтерів.

2. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Науково-дослідна робота стає одним з найперспективніших джерел у забезпеченні фінансової стабільності Університету, фінансового добробуту науково-педагогічних працівників. Серед основних факторів які обумовлюють перспективність цієї роботи є процеси реформування профільних галузей економіки, активізація міжнародного співробітництва. Необхідно звернути увагу на зростання вимог до результатів науково-дослідної роботи на рівні нормативного регулювання діяльності вищих навчальних закладів, зокрема стосовно рівня наукових здобутків та загальної науково-дослідної активності науково-педагогічних працівників. Водночас, паралельним процесом є створення відповідних умов для цієї діяльності, зокрема на рівні Університету поступово скорочується обсяг навчального навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника, проводиться модернізація існуючої та створення нової лабораторної бази для наукових досліджень, проводиться робота по формуванню відповідного кадрового забезпечення.

Підсумки наукової діяльності Університету за 2015 рік характеризуються наступними показниками. Виконано науково-дослідних робіт на суму 4384,168 тис. грн.:

– отримано від держави 910,838 тис. грн., в тому числі 409,459 тис. грн. на виконання фундаментальних досліджень, 501,379 тис. грн. на виконання прикладних;

– обсяг виконаних госпдоговірних науково-дослідних робіт – 3473,33 тис. грн.

Порівняно з показниками 2014 року загальна сума науково-дослідних робіт є більшою на 18%. Цей результат забезпечено активізацією науково-дослідної роботи яка фінансується за кошти державного бюджету. Водночас, зменшення обсягу надходжень від виконання госпдоговірних науково-дослідних робіт становить 8,25% порівняно з 2014 роком.

Результати роботи по виконанню госпдоговірної тематики є об'єктом постійної уваги. Детальний аналіз цього питання постійно знаходить своє відображення в підсумках роботи за навчальний рік. Проте, за останні три роки майже відсутні принципові зміни в результатах цієї роботи. Статистика розподілу обсягів надходжень від виконання госпдоговірної тематики за підсумками 2015 року така:

- факультет «Будівельний» – 51 %;
- факультет «Транспортні системи та технології» – 14,2 %;
- факультет «Інженерні мережі та екологія міст» – 9,3 %;
- факультет «Менеджмент» – 6,8 %;
- факультет «Електропостачання та освітлення міст» – 5,9 %;

- студентське проектне бюро – 5,1 %;
- факультет «Економіка та підприємництво» – 3,2 %;
- факультет «Архітектура, дизайн та образотворче мистецтво» – 2,3 %;
- Навчально-науковий інститут післядипломної освіти, заочного (дистанційного) навчання та підвищення кваліфікації – 2,1 %.

Лідерами у виконанні госпдоговірної тематики за результатами 2013 – 2015 років є кафедра будівельних конструкцій, кафедра інженерної екології міст. Водночас, можна констатувати, що за підсумками останніх трьох років належного результату у виконанні цієї роботи більшість кафедр Університету не показали.

Вимоги до активізації цієї роботи не є реакцією на забезпечення рейтингових позицій або тимчасову фінансову ситуацію. Наявні тенденції, комерціалізація наукової діяльності є необхідною умовою для існування навчального закладу в довгостроковій перспективі. Навіть з урахуванням складності вирішення цього завдання в сучасних умовах, відсутності досвіду формування системи пошуку та ефективної взаємодії з замовником, наявні результати свідчать про повну відсутність уваги до цієї роботи з боку більшості кафедр Університету. Занепокоєння викликає не стільки грошовий вимір результатів, скільки відсутність системної роботи та формування необхідного досвіду на подальшу перспективу. Позитивні результати цієї роботи мають відображення не тільки у фінансовій площині, вони водночас є індикатором наукової рівня колективу кафедри, якості підготовки студентів, мають потужну іміджеву складову. Суттєвим позитивним результатом є зростання рівня міжкафедральної взаємодії. Робота по забезпеченню кафедри госпдоговірною тематикою є завданням для всього колективу, і в першу чергу – завідувача. Відсутність тривалого періоду позитивних зрушень в цій роботі можна вважати чітким сигналом до необхідності кадрових змін.

Обсяг виконаних госпдоговірних науково-дослідних робіт станом на червень 2016 р. становить 750,25 тис. грн. Укладено 48 госпдоговорів на суму 4004,276 тис. грн. і 4250 євро. Разом з тим, загальна вартість договорів у гривневому еквіваленті складає лише 37,5% від показника, передбаченого стратегічним планом розвитку Університету на 2016 рік.

Однією з можливостей розширення кола робіт за госпдоговірною тематикою є активна участь у тендерних торгах. У 2015 р. на замовлення Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України була виконана науково-дослідна робота: «Проведення дослідження щодо особливості здійснення комерційного обліку теплової енергії та води у сфері комунальних послуг» (науковий керівник – д.е.н., проф. Ачкасов А.Є.).

У рамках договору «Оцінка стану поверхневих джерел питного водопостачання Ізюмського району Харківської області» з Представництвом «ШеллЕксплорейшнєндПродакшнЮкрейнІнвестментс» Університет виступив співвиконавцем по виконанню робіт «Розробка і поширення науково обґрунтованих рекомендацій по організації басейнового принципу управління водними ресурсами поверхневих джерел питного водопостачання Харківської області».

Також у 2015 році Університетом був укладений договір за результатами тендерних торгів, оголошених ПАТ «Київенерго» – розробка робочого проекту «Виконання заходів з підвищення енергозберігаючих властивостей та приведення у відповідність до вимог сучасних нормативів будівельних огорожувальних конструкцій зовнішньої сторони фасадів постійного та тимчасового торців головного корпусу ТЕЦ-5 СВП «Київські ТЕЦ» ПАТ «Київенерго» (науковий керівник – д.т.н., проф. Шмуклер В.С.).

Продовжує виконуватися робота за договором, що був укладений з Управлінням з будівництва, ремонту та реконструкції Департаменту з будівництва та шляхового господарства Харківської міської ради (за результатами тендерних торгів) – «Розробка проектної документації реконструкції будівлі по просп. Тракторобудівників, 144 під центр адміністративних послуг» (науковий керівник – д.т.н., проф. Шмуклер В.С.).

Продовжують виконуватися на замовлення Міжнародного агентства з атомної енергетики дві науково-дослідні роботи: «Гідрологічна та геохімічна оцінка стану транскордонної ділянки басейну р. Сіверський Донець з використанням методу екологічних ізотопів», «Оцінка антропогенного впливу на водний баланс та динаміку нітратів у транскордонному річковому басейні» (науковий керівник – д.т.н., проф. Стольберг Ф.В.).

Активна робота з науково-дослідницького забезпечення розвитку житлово-комунального господарства укріплює позиції Університету як потужного центру з наукових досліджень проблем житлово-комунального господарства, сталого розвитку міст, міської енергетики, транспорту. У 2015 році науковці Університету взяли участь у виконанні науково-дослідних робіт за замовленням:

- Міністерства освіти і науки України;
- Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України;
- Міжнародного агентства з атомної енергетики;
- Департаменту містобудування та архітектури Харківської обласної державної адміністрації;
- Департаменту капітального будівництва Харківської обласної державної адміністрації;

- Департаменту будівництва та шляхового господарства Харківської міської ради;
- Департаменту комунального господарства Харківської міської ради;
- Департаменту інфраструктури Харківської міської ради;
- Лозівської міської ради;
- Балаклійської районної ради;
- комунальних підприємств житлово-комунального господарства України;
- інших замовників.

Підтвердженням ефективної роботи, важливою іміджевою складовою є різноманітні нагороди та відзнаки наших колег. Цього року у конкурсі на призначення іменних стипендій Харківської обласної державної адміністрації в галузі науки взяли участь 121 претендент: наукові працівники 30-ти науково-дослідних, проектно-конструкторських і наукових установ та науковці з 25-ти вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. У номінації Обдаровані молоді науковці – стипендію імені Михайла Івановича Туган-Барановського (з економіки), призначено Єсіній Валерії Олександрівні, кандидату економічних наук, доценту кафедри економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку.

Згідно постанови Комітету з державних премій України в галузі науки і техніки від 01.06.2016 р. № 2 стипендії Кабінету Міністрів України для молодих вчених призначено наступним співробітникам Університету:

- Шевченко Тамарі Олександрівні, кандидату технічних наук, доценту кафедри водопостачання, водовідведення та очистки вод;
- Вотінову Максиму Алековичу, кандидату архітектури, доценту, завідувачу кафедри основ архітектурного проектування та рисунку.

Прикладом довіри та міжнародного визнання високого рівня професіоналізму є обрання на конкурсних засадах нашої колеги – Єсіної В.О. експертом з юридичних питань Мирового банку.

У 2015 році за рахунок коштів загального фонду державного бюджету виконувалися три фундаментальні і три прикладні дослідження за такими пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки:

1. Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави, з них:

- найважливіші проблеми фізико-математичних і технічних наук;
- фундаментальні дослідження з актуальних проблем суспільних та гуманітарних наук.

2. Енергетика та енергоефективність, з них:

- технології електроенергетики;

- технології ефективного енергозабезпечення будівель і споруд.

3. Раціональне природокористування (технології моделювання та прогнозування стану навколишнього природного середовища).

У результаті конкурсного відбору у 2016 році Університет виконує вісім держбюджетних науково-дослідних робіт, з них: три – фундаментальні (керівники: проф. Шпачук В.П., проф. Доля В.К., проф. Момот Т.В.) та п'ять – прикладних (керівники: проф. Говоров П.П., проф. Шмуклер В.С., проф. Стольберг Ф.В., проф. Чумаченко І.В.) на загальну суму 1310,838 тис. грн.

Цей показник на 30,5% вищий порівняно з результатами 2015 року. Водночас, нереалізований потенціал в цій роботі мають кафедри електричного транспорту, водопостачання, водовідведення та очищення вод, містобудування, міського будівництва, охорони праці та безпеки життєдіяльності, механіки ґрунтів, фундаментів та інженерної геології.

Важливою складовою реалізації проектів наукових досліджень і розробок є залучення до їх виконання аспірантів і студентської молоді.

Результати студентського проектного бюро у 2015 році – 159 223 грн., що на 41,4% перевищує показник 2014 року – 93,3 тис. грн. У 2015 році для виконання госпдоговірних науково-дослідних робіт залучено 17 студентів, нараховано заробітної плати на суму 15,63 тис. грн. Станом на червень 2016 р. у виконанні госпдоговірних науково-дослідних робіт брали участь 19 студентів, нараховано заробітної плати на суму 8,34 тис. грн. Проте, ці результати не можна вважати задовільними зважаючи на показник участі студентів у госпдоговорах та держбюджетних темах 1230937 грн. на 2016 рік, передбачений Стратегічним планом розвитку Університету.

Результати наукових досліджень Університету викладено в монографіях, підручниках, статтях. За 2015 рік науковцями Університету у вітчизняних і закордонних виданнях опубліковано:

- монографій – 44;
- підручників та навчальних посібників – 44;
- статей – 979;
- наукових публікацій закордоном – 135;
- наукових публікацій у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science, IndexCopernicus) – 84.

Ключовим індикатором в цій роботі є кількість публікацій наших колег у міжнародних наукометричних базах. Порівняно з результатом 2014 року (24 публікації) їх кількість значно зросла, проте це менше 8% від загальної кількості статей. Планове значення на 2016 рік становить 106 публікацій. Висвітлення результатів власних наукових досліджень в наукових виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз залишається одним з ключових пріоритетів в науковій діяльності колективу Університету. Окремою складовою в цій роботі є

кількість англomовних матеріалів у виданнях, що входять до науково-метричних баз даних. Плановий показник на 2016 рік становить 90 одиниць.

Продовжується робота по розвитку власних наукових видань. Змінено формат науково-технічного збірника «Комунальне господарство міст» відповідно до міжнародних вимог, до складу редакційної колегії включено міжнародних експертів. Збірник виходить у двох серіях: «Технічні науки та архітектура» та «Економічні науки». У 2015 р. було видано п'ять збірок серії «Технічні науки та архітектура» та три збірки серії «Економічні науки». Станом на червень 2016 р. видано 2 збірки серії «Технічні науки та архітектура» та 1 збірка серії «Економічні науки».

Разом із Академією наук вищої школи України видається міжнародний науково-технічний журнал «Світлотехніка та електроенергетика», формат якого також було змінено у відповідності до міжнародних вимог. У 2015 році було видано 3 номери журналу, 1 номер видано у поточному році.

Продовжується робота над підготовкою наукового видання «Енциклопедія житлово-комунального господарства України».

Зростає представництво Університету рейтингах. В новому світовому рейтингу Webometrics (січень 2016 р.) серед вищих України Університет піднявся на 15 позицію, в січні 2015 р. займав 18 позицію.

У світовому вебметричному рейтингу репозиторіїв цифровий репозиторій Університету в січні 2016 р. піднявся з п'ятої на четверту позицію в Україні.

Видавничою службою «УРАН», на замовлення сайту Освіта.ua, здійснено наукометричний моніторинг суб'єктів науково-видавничої діяльності України за показниками бази даних Scopus, на підставі якого складено рейтинг вищих навчальних закладів України. Згідно з даними рейтингу, станом на 4.04 2016 року, Університет з індексом Гірша 6 серед університетів України піднявся – на 82 місце, 93 у попередньому рейтингу.

У рейтингу вищих навчальних закладів «Топ-200 Україна» 2015 - 2016 року Університет займає – 108 місце, не змінивши свою позицію порівняно з минулим роком.

У консолідованому рейтингу вищих навчальних закладів України у 2016 році Університет піднявся на 53-54 місце, 57 у попередньому рейтингу. Консолідований рейтинг вищих навчальних закладів України включає 269 ВНЗ III-IV рівнів акредитації і підсумовує загальні рейтингові місця навчальних закладів за версією «Топ-200 Україна», «Scopus» та «Вебометрикс».

В 2016 р. наш Університет вперше прийняв участь у рейтингу – Бібліометрика української науки, який має декілька номінацій. За кількістю бібліометричних портретів вчених Університет займає друге місце в Україні.

У рейтингу наукових колективів з індексом Гірша 38 Університет займає 15-16 місце серед вищих навчальних закладів України.

У рейтингу наукових видань науково-технічний збірник Комунальне господарство міст з індексом Гірша 9 займає 61-76 позицію, а міжнародний науково-технічний журнал Світлотехніка та електротехнології з індексом Гірша 4 займає 207-246 позицію серед наукових видань України.

За 2015 рік працівники Університету прийняли участь у 223 міжнародних наукових конференціях, з них у 74 за межами України. З початку 2016 року науковцями Університету проведено вісім міжнародних науково-практичних та науково-технічних конференцій.

Університет активно приймає участь у громадському житті країни та плідно співпрацює з закордонними навчальними закладами та організаціями. На базі нашого Університету у 2016 році було проведено такі заходи:

- засідання круглого столу за темою «Формування прозорих відносин споживача та надавача послуг на ринку ЖКГ: роль управляючих компаній»;
- конференція в рамках реалізації проекту «Ефективне управління - перший крок до Зеленого університету»;
- круглий стіл «Сучасний стан управління житловими будинками Естонія – Україна»;
- міжнародний форум молодих учених «Молоді дослідники у глобалізованому світі: перспективи та виклики»;
- круглий стіл присвячений 10-річчю Студентського самоуправління;
- міжнародна конференція «Сучасні проектні рішення енергоефективного освітлення міст»;
- науково-технічний семінар «Активізація участі науково-педагогічних працівників Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова у рамковій програмі ЄС «Горизонт-2020»;
- міжнародна науково-практична конференція «Європейські стандарти оцінки, землеустрою і кадастру: проблеми впровадження та шляхи їх реалізації в Україні»;
- круглий стіл за тематикою: «Протокол з проблем води і здоров'я: Європейський підхід покращення доступу до безпечної води у Харкові»;
- всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція студентів і молодих учених «Зміна парадигми правового регулювання житлово-комунального сектору економіки України за часів її незалежності».

16 лютого 2016 року у Будинку рад відбулося підписання тристоронньої угоди про співпрацю між Харківською обласною радою, Харківським національним університетом міського господарства імені О.М. Бекетова та Асоціацією органів місцевого самоврядування Харківської області. Предметом Угоди є розвиток партнерських відносин, координація співпраці органів місцевого самоврядування Харківської області у сфері міжнародного, міжрегіонального та транскордонного співробітництва, експертно-аналітичне,

інформаційно-методичне та інше забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування, спрямоване на забезпечення соціально-економічного розвитку Харківської області на принципах соціального партнерства, відкритості та прозорості.

У 2015 р. Університетом спільно з Харківською Обласною державною адміністрацією та Харківською міською радою проведено 12 заходів, серед яких семінари, форуми, науково-практичні конференції міжнародного рівня, круглі столи з обговорення питань трансформації нормативної бази житлово-комунального господарства та інші заходи.

Наукові досягнення Університету презентуються на міжнародному та національному рівні шляхом участі у виставках.

20 жовтня 2015 року у Київському Палаці дітей та юнацтва відбувся VII Міжнародний форум-презентація «Інноватика в сучасній освіті – 2015». Організаторами форуму-презентації виступили: Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, компанія «Виставковий Світ».

Наш Університет удостоєно Почесною нагородою Лауреата Національного виставкового конкурсу «Видатні науково-практичні досягнення в освіті» за інноваційну розробку «Упровадження корпоративної соціальної мережі вищого навчального закладу на платформі Yammerenterprise», а ректора університету Бабаєва В.М. Почесним дипломом Лауреата.

В день урочистого відкриття в тематичній номінації «Інновації у створенні системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» Університет отримав диплом Лауреата конкурсу I ступеня.

17 березня 2016 року в Київському Палаці дітей та юнацтва урочисто була відкрита Сьома Міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти – 2016», організаторами якої виступають: компанія «Виставковий Світ» за підтримки та участі Міністерства освіти і науки України, Інституту модернізації змісту освіти та Національної академії педагогічних наук України.

Необхідно відзначити, що розпорядженням Кабінету Міністрів України виставці «Сучасні заклади освіти» з 2010 року офіційно надано статус міжнародної та включено до переліку виставок, що проводяться в Україні.

На виставці експозицію університету представляли проректор з наукової роботи Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова професор Харченко В.Ф., доцент кафедри економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку, кандидат технічних наук Пан М.П., співробітники ОЦ «Мегаполіс»: Холодна Н.В. та доцент кафедри управління проектами в міському господарстві і будівництві, кандидат економічних наук Гончарова З.В.

Наш Університет приймав активну участь не тільки у роботі виставки, представивши експозицію, але й у конкурсах, які було організовано в рамках виставки.

У рамках виставки відбулась церемонія нагородження навчальних закладів – переможців рейтингових конкурсів.

В день урочистого відкриття наш Університет удостоєно Почесною нагородою у рейтинговому виставковому конкурсі Дипломом Гран-Прі «Лідер вищої освіти України». За показниками рейтингу міжнародної наукометричної бази даних Scopus отримано сертифікат «Якості наукових публікацій».

Велика увага в Університеті приділяється розвитку винахідницької діяльності, зокрема своєчасній охороні об'єктів інтелектуальної власності, створених у результаті виконання наукових досліджень, роботи над докторськими, кандидатськими дисертаціями тощо. У 2015 р. було подано 16 заявок на отримання правоохоронних документів на результати інтелектуальної діяльності, з них 2 – на винаходи, 14 – на корисні моделі. Отримано 16 правоохоронних документів на результати інтелектуальної діяльності, з них 3 на винахід.

Станом на червень 2016 р. Університетом подано 10 заявок на отримання правоохоронних документів на результати інтелектуальної діяльності, з них 2 – на винаходи, 8 – на корисні моделі. Отримано 5 правоохоронних документів на корисну модель.

У квітні 2016 р. відбувся Всеукраїнський конкурс «Винахід року – 2015», в якому винахід «Композиція для запобігання корозії металів в обігових системах та спосіб утилізації стічних вод промислових підприємств, які містять амонійний азот» (патент України № 109035) авторів Нестеренка С.В., Смілки О.П., Григорова В.І., Канцера Л.Д., Баннікова Л.П., Ткачова В.О. посів перше місце у галузевій номінації «Нові речовини та матеріали».

Результати роботи у винахідницької діяльності показали кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності, систем електропостачання та електропоспоживання міст, прикладної математики і інформаційних технологій електричного транспорту, водопостачання, водовідведення і очищення вод. Водночас, значний потенціал для цієї роботи мають кафедри світлотехніки і джерел світла, будівельних конструкцій. Статистика останніх років свідчить про відсутність належної уваги до цієї роботи на кафедрах будівельного факультету й факультету архітектури, дизайну та образотворчого мистецтва. Зважаючи на те, що винахідницька діяльність є складовою багатьох рейтингів, ця робота має бути предметом постійної уваги з боку завідувачів кафедрами. Необхідною практикою є популяризація і ефективне інформаційне забезпечення цього виду робіт. Завданням наступного року є проведення відповідних семінарів для науково-педагогічних працівників. Популяризація і ефективне інформаційне

забезпечення винахідницької діяльності має стати невід'ємною складовою практики підготовки кадрів вищої кваліфікації в нашому Університеті.

У звітному періоді в Університеті працюють 70 докторів наук, професорів, 338 кандидатів наук, доцентів, 11 лауреатів Державної премії України, 25 академіків галузевих академій, 25 членів-кореспондентів Національних галузевих академій наук України, понад 45 працівників мають почесні звання.

Підготовка кадрів вищої наукової кваліфікації є необхідною умовою розвитку Університету.

Підготовка науково-педагогічних кадрів в Університеті через аспірантуру здійснюється за 28 науковими спеціальностями. В 2015 році в аспірантурі була відкрита наукова спеціальність 05.24.04 – кадастр та моніторинг земель при кафедрі геоінформаційних систем, оцінки землі та нерухомого майна, а також створена спеціалізована вчена рада К 64.089.05 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук із спеціальностей: 05.14.02 – електричні станції, мережі та системи; 05.24.04 – кадастр та моніторинг земель. Також в спеціалізованій вченій раді Д 64.089.02. відкрита спеціальність 05.22.09 – електротранспорт. В 2016 році створено докторську раду Д 64.089.04.

Підготовка науково-педагогічних кадрів через докторантуру здійснюється за 9 науковими спеціальностями.

В аспірантурі університету проходять підготовку 105 аспірантів, з них 64 в очній аспірантурі та 41 в заочній, в т.ч. 11 на умовах контракту. В докторантурі проходять підготовку 10 докторантів. Наукове керівництво і консультування здійснюють 62 доктора і кандидата наук.

За звітний період захищено: в 2015 році – 28 кандидатських і 10 докторських дисертацій; за перше півріччя 2016 року – 10 кандидатських і 4 докторські дисертації.

Успішно працювали 5 спеціалізованих вчених рад, які здійснюють підготовку за наступними спеціальностями:

- 08.00.04 – економіка та управління підприємствами;
- 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка;
- 21.04.02 – економічна безпека суб'єктів господарської діяльності;
- 05.09.07 – світлотехніка та джерела світла;
- 05.22.09 – електротранспорт;
- 05.01.04 – ергономіка;
- 05.22.01 – транспортні системи;
- 05.13.06 – інформаційні технології;
- 05.13.22 – управління проектами і програмами;
- 05.14.02 – електричні станції, мережі і системи;
- 05.24.04 – кадастр та моніторинг земель.

Одним із важливих аспектів науково-дослідної діяльності Університету, дієвим засобом підготовки фахівців, є організація науково-дослідної роботи студентів. В Університеті діє студентське наукове товариство, яке сприяє науковій, винахідницькій і творчій діяльності студентів. Результати наукової роботи студентів щорічно презентуються на всеукраїнській студентській науково-технічній конференції Університету «Сталий розвиток міст» з виданням її програми та тез доповідей. Позитивною тенденцією є зростання активності студентів у цій роботі, зокрема, порівняно з минулим роком кількість тез доповідей зросла на 17% і становить 597. У 2015 р. студенти Університету прийняли участь у 26 міжнародних і всеукраїнських конференціях за результатами яких опубліковано 719 наукових публікацій.

У 2015/2016 навчальному році у галузеві конкурсній комісії Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт було направлено 121 студентську наукову роботу за участю 140 студентів Університету. За підсумками другого туру Конкурсу отримано 23 диплома за участю 29 студентів.

Отримано:

- дипломів I ступеня – 5 (6 студентів);
- дипломів II ступеня – 8 (11 студентів);
- дипломів III ступеня – 10 (12 студентів).

Позитивною тенденцією є зростання активності в цій роботі. За останні три роки кількість робіт поданих до конкурсних комісій зросла на третину. Водночас, актуальним залишається питання підвищення якості цих робіт: 28% поданих у 2014 – 2015 навчальному році робіт принесли нагороди, 24% показник минулого року. Лідером за активністю і результатами цієї роботи є факультет транспортних систем та технологій – 10 дипломів, з них I ступеня – 4. Водночас, низькою залишається активність кафедр на факультеті інженерних мереж та екології міст, враховуючи чисельність контингенту низькими можна вважати результати роботи на будівельному факультеті і факультеті менеджменту.

У Харківському регіональному конкурсу студентських наукових робіт природничих, технічних і гуманітарних наук 2015 - 2016 навчального року, який проводився за технічним, соціогуманітарним та економічним напрямками студенти Університету отримали диплом другого ступеня за економічним напрямком.

Одним із видів науково-дослідної роботи студентів є їх участь в олімпіадах з навчальних дисциплін, напрямів і спеціальностей. Протягом багатьох років Університет є базовим ВНЗ з проведення II туру Всеукраїнських студентських олімпіад з навчальної дисципліни «Фізика» та зі спеціальності «Транспортні системи». Починаючи з 2014 року Університет розширив цей перелік за рахунок Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування». У 2015 році

Університет було назначено базовим для спеціальності «Логістика», а у 2016 році – зі спеціальності «Управління проектами». На сьогодні Університет є базовим з проведення п'яти Всеукраїнських олімпіад з п'яти максимально можливих згідно Положення Міністерства освіти і науки України.

У 2015/2016 навчальному році 97 студентів Університету прийняли участь у II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади за 36 напрямками, спеціальностями та навчальними дисциплінами, з них 16 студентів зайняли призові місця.

Отримано:

- дипломів I ступеня – 2;
- дипломів II ступеня – 6;
- дипломів III ступеня – 8.

Минулий рік характеризується ростом загальної активності в цій роботі, кращими порівняно з минулими роками є її результати. Водночас, незадовільною можна вважати загальну активність і результати цієї роботи на будівельному факультеті. Належну увагу цій роботі мають приділити випускові кафедри факультету електропостачання та освітлення міст.

Продовжується робота з розвитку лабораторного фонду, центрів профільних досліджень. У 2015 році відкрито:

1. Центр стратегічної аналітики та антикорупційного менеджменту.

Центр утворений з метою: вдосконалення навчального та науково-методичного забезпечення підготовки фахівців в галузі безпеки, інформаційно-аналітичної та антикорупційної діяльності для підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності; сприяння розвитку недержавної системи безпеки та її імплементації до системи національної безпеки України, організації розвитку «безпекознавчих» спеціальностей; утворення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців з безпеки, антикорупційної діяльності, обліку і аудиту для державного та приватного секторів економіки.

2. Науково-виробничий центр «Оцінка, землеустрій та кадастр»

Центр створено на базі кафедри геоінформаційних систем, оцінки землі та нерухомого майна. Центр здійснює підготовку спеціалістів в галузі оцінки ринкової вартості нерухомого майна, транспортних засобів, нематеріальних активів та інтелектуальної власності, цінних паперів, бізнесу. Підготовка оцінювачів здійснюється для державних структур і приватних підприємств: управлінські структури, фінансово-кредитні організації, страхові компанії, консалтингові компанії, спеціалісти в сфері нерухомості, приватні власники бізнесу, інвестори та ін.

3. Сучасний комплекс архітектурно-художніх майстерень і лабораторій «ARHOUSE».

4. На базі Освітньо-виробничого центру «Сучасні технології в енергетиці» відкрито інноваційну лабораторію «Цифровий релейний захист та автоматика». Лабораторія оснащена сучасними мікропроцесорними та інтелектуальними електронними пристроями релейного захисту та автоматики щодо обладнання напругою 6, 10, 35, 110 кВ провідних світових і вітчизняних виробників. Лабораторія призначена для: випробування, налагодження, параметрування пристроїв релейного захисту; проведення аналізу поведінки релейного захисту при різних пошкодженнях.

Напрями діяльності: підготовка бакалаврів та магістрів факультету електропостачання та освітлення міст, студентів Електромеханічного коледжу; проведення науково-дослідних розробок співробітниками Університету; підвищення кваліфікації персоналу обласних енергопостачальних компаній, комунальних, транспортних та промислових підприємств України.

Оновлення і розвиток лабораторної бази в новому навчальному році буде продовжений роботами по створенню лабораторного комплексу лісового та садово-паркового господарства, нафтогазової інженерії. Результативною має бути робота з атестації наявних лабораторій.

Стратегічним планом розвитку Університету передбачено амбітні цілі у науково-дослідній діяльності, забезпечення планових показників обумовлює коло основних завдань в цій роботі.

3. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

За 2015 – 2016 навчальний рік значну роботу проведено у напрямках інтенсифікації міжнародного співробітництва. Найбільшого прогресу було досягнуто у відносинах із польськими та американськими партнерами. У звітний період Університет здійснював активну співпрацю із зарубіжними вищими навчальними закладами у рамках існуючих міжнародних проектів та програм.

Серед партнерів Університету налічується 37 вищих навчальних закладів, серед яких провідні виші Німеччини, Польщі, Італії, Франції, Росії, Чехії, Великобританії, Сербії, Канади, та ін. Серед міжнародних організацій партнерами Університету є відомі в Україні та світі: «Міжнародна агенція з атомної енергії МАГАТЕ» (Австрія), компанія «Delcam plc» (Великобританія), «Корейська асоціація фотоелектронної промисловості», ТОВ «Autodesk» (Росія), компанія «V Turizm SeyahatAcentaligi Tas. Tic. A.S.» (Туреччина), МГО «Фундація польсько-української співпраці ПАУСІ» (Польща) та інші.

Університет є членом Міжнародної асоціації університетів, мережі ВНЗ та шкіл державної служби в регіоні Східної та Центральної Європи.

За звітний період Університет відвідали 57 викладачів і науковців з 14-ти країн світу, на 8 чоловік більше порівняно з показником минулого року. 178 викладачів, аспірантів і студентів представляли наш Університет у 17 країнах світу.

Значним є підвищення мобільності студентів. За 2015-2016 навчальний рік направлено на стажування 129 студентів, що на 39 студентів більше ніж минулого року. Географію навчання та стажування наших студентів складають такі країни як: Туреччина, Польща, Болгарія, Чехія, Словенія, Ізраїль, Португалія, Італія.

Кількість закордонних відряджень співробітників Університету залишається на рівні минулого року, і складає 49 чоловік, 19 з них проходили стажування в університетах Польщі, Чехії, Італії, Словенії, Іспанії, Греції, Естонії.

Серед вагомих подій в міжнародній діяльності Університету слід виділити:

– реалізацію протягом липня-грудня 2015 року проекту «Ефективне управління енергією – перший крок до Зеленого університету» в партнерстві з громадською організацією Грінкубатор та за фінансової підтримки посольства Республіки Польща у Києві. Проект мав на меті зменшення енергоспоживання в будівлях Університету до 10% завдяки ефективному енергоменеджменту та зміні поведінці персоналу щодо енергоспоживання;

– зустріч з Генеральним секретарем Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи паном Андреасом Кіфером. За минулий навчальний рік пан Андреас Кіфер відвідав Університет двічі, провів ряд зустрічей з викладачами та студентами Університету присвячених обговоренню актуальних питань розвитку

місцевих і регіональних органів влади. Пану Андреасу Кіферу присвоєно звання почесного доктора Університету;

– зростання академічної мобільності студентів і викладачів завдяки проекту Infinity, за програмою Еразмус Мундус, завдяки якому студенти, аспіранти та викладачі Університету мають можливість безкоштовного навчання та стажування у вищих навчальних закладах - партнерах консорціуму. Такою можливістю вже скористались переможці другого туру проекту: 7 студентів та 7 викладачів Університету. Також за цією програмою Університет приймав аспіранта з Естонії. З осені 2015 року розпочнуть своє стажування та навчання переможці третього туру: 11 викладача та 3 студенти Університету. Крім того цього навчального року стартувало ще два проекти з академічної мобільності с Остравським технічним університетом, Чехія та Університетом Мету, Туреччина;

– 5 листопада 2015 року Університет відвідали аташе з питань університетського та наукового співробітництва Посольства Франції в Україні, директор Французько-українського центру університетського і наукового співробітництва Сільвен Ріголле і координатор Campus France Україна Ольга Дорош;

– в березні 2016 року стартував проект «Збір та утилізація відходів на ринках з перехідною економікою» (WaTra) у консорціумі з Університетами Австрії, Німеччини та Білорусі за фінансової підтримки Австрійського агентства міжнародної мобільності і співробітництва в галузі освіти, науки і досліджень;

– 14 травня 2016 року в ХНУМГ імені О.М. Бекетова відбулося відкриття українсько-ліванського культурно-освітнього центру.

Значно активізувалась робота Університету з науковими та освітніми установами США, її характеризують наступні заходи:

– 4 лютого 2016 року з робочим візитом Університет відвідала американська делегація у складі: Лі Шварц – географ Департаменту США, Дуглас Річардсон – виконавчий директор Асоціації американських географів, Мелінда Лайтурі – провідний дослідник Офісу географії, Мет Гамільтон – представник Асоціації американських географів, Раффі Баліан – директор Регіонального офісу з питань охорони навколишнього середовища, науки, технологій та охорони здоров'я. За результатами зустрічі Університету запропонували долучитись до реалізації проекту «Secondary cities», направлено на створення ГІС на випадок надзвичайних ситуацій у м. Харків;

– 10 березня 2016 року відбулась відкрита лекція професора Лаела Дж. Кауффмана, стипендіата програми Фулбрайт (США) в Україні, на тему «Методи ефективного використання інклюзивної освіти». Це був вже другий візит пана Кауффмана в Університет. На основі вивченого досвіду в Університеті розпочалась робота по підготовці викладання студентам з обмеженими можливостями;

– 6 квітня 2016 року відбулась зустріч ректора Університету з керівником по роботі з закладами освіти Microsoft Наталією Дорош та радником з питань преси, освіти і культури посольства Сполучених Штатів Америки Конрадом Тенером;

– 12 квітня відбулася відкрита зустріч по Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні – SAIPUP з радником з питань преси, освіти і культури посольства Сполучених Штатів Америки Конрадом Тернером.

На основі проведених зустрічей Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова був запрошений долучитись до проекту з академічної доброчесності, що реалізується Американськими Радами за участі Міністерства освіти і науки України та за підтримки Посольства Сполучених Штатів.

Активною є робота в напрямку розвитку українсько-польської співпраці. Вже другий рік поспіль в Університеті успішно діють курси польської мови. З восьмого по одинадцяте вересня 2015 пройшли дні Польщі в Університеті, під час яких відбулась виставка плакатів відомого польського фотохудожника Марека Островського «Польща з висоти орлиного польоту», відкриття бібліотеки Українсько-польського культурно-освітнього центру, лекція на тему «Досвід самоврядування в Польщі у роки 1990-2015» Станіслава Кубеля – старости Остролецького повіту, ряд інших заходів.

15-16 квітня 2016 р. за ініціативи ректора Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова професора В. М. Бабаєва був проведений Міжнародний симпозіум «Українсько-польські архітектурні візії: погляд крізь часи та епохи». Співорганізаторами цього історико-архітектурного форуму виступили Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова та Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна за підтримки Генерального Консульства Республіки Польща у Харкові. У відкритті симпозіуму взяли участь керівництво університетів, представники влади області та міста, Генеральний Консул Республіки Польща у Харкові – Януш Яблонський, представники громадських організацій. Серед учасників симпозіуму – делегація з Інституту студій світового мистецтва (Варшава, Польща) під керівництвом професора Єжи Маліновського, польські науковці з Гданська, Торуня, Кракова, Варшави, Щецина. Українську сторону представили провідні фахівці з Харкова, Львова, Києва, Рівного, Кам'янця-Подільського, Одеси, Полтави.

Важливо зазначити, що проекти, завершені в межах програм міжнародного співробітництва минулих років, успішно продовжують працювати. Серед них: «Українсько-канадський культурно-освітній центр»; «Бізнес-інкубатор для студентів, викладачів та бізнесу»; «Ефективне управління енергією – перший крок до Зеленого університету».

В минулому навчальному році на базі бізнес-інкубатору Університету організовано проведення щорічного конкурсу бізнес-планів серед молоді «Популяризація підприємницьких ініціатив молоді». Учасниками Конкурсу стали 10 студентів факультетів менеджменту, транспортних систем та технологій, економіки і підприємництва, будівельного факультету і навіть студентка житлово-комунального коледжу. Всіх учасників Конкурсу було нагороджено Сертифікатом на участь у майстер-класі «Продвижение START-UP» від Катерини Оспіщевої, керівника консалтингового агентства «MarketingCommunications». За підтримки Студентського самоврядування трьох переможців конкурсу нагородили Сертифікатом на 25 000 грн. для реалізації власного бізнес-плану.

Продовжується робота Українсько-канадського культурно-освітнього центру. Одним з її напрямів є мовна підготовка з англійської. За минулий навчальний рік кількість студентів, які завершили навчання за програмою Smart сертифікацією на рівні B1 складає 20 чоловік, вдвічі більше порівняно з минулим навчальним роком. На постійній основі функціонує розмовний клуб з англійської для студентів і викладачів Університету. На початку кожного навчального року студенти Університету мають можливість поспілкуватися з представниками Посольства та викладачами з Канадських вишів.

Водночас, звітній період характеризується зниженням активності кафедр Університету у міжнародній діяльності, зокрема участі в міжнародних проектах та програмах. Порівняно з минулим навчальним роком меншою є кількість конкурсних заявок на проекти ЄС, 7 проти 9 минулого року. На конкурс Жана Моне цього року подано одну заявку, підготовлену кафедрою охорони праці та безпеки життєдіяльності. На конкурс проектів «Розвиток потенціалу» подано 6 заявок. Активність в цій роботі показали кафедри економіки підприємства, бізнес адміністрування та регіонального розвитку; інженерної екології міст; транспортних систем і логістики; геоінформаційних систем, оцінки землі та нерухомого майна. Необхідно підкреслити ефективність міжкафедральної та міжструктурної взаємодії при реалізації цих ініціатив. Прикладами такої співпраці є спільні проекти кафедри економіки підприємства, бізнес адміністрування та регіонального розвитку та кафедри інженерної екології міст, а також Центру міжнародної діяльності та освіти та викладачів кафедр факультету архітектури, дизайну та образотворчого мистецтва.

На сьогодні вже відомо, що жоден з зазначених проектів не пройшов конкурсного відбору в цьому році. Проте, це варто розглядати як поточний результат планомірної системної роботи. Можна вважати негативною практикою відмову від подальшої роботи над проектом, якщо він вперше не пройшов конкурс. Така практика є свідченням або відсутності ґрунтовного підходу до вибору мети проекту, або безвідповідальної реалізації цієї роботи.

Меншою порівняно з минулим роком є кількість ініціатив по участі в інших

грантових конкурсах, 8 порівняно з 10 минулого року.

Позитивним результатом минулого року є залучення фахівців Університету до реалізації проекту «Збір та утилізація відходів на ринках з перехідною економікою» (WaTra). Проект реалізується на базі кафедри інженерної екології міст.

Результативною є участь у конкурсах на академічну мобільність. За звітний період конкурси на академічну мобільність студентів з Чеською Республікою виграла кафедра економіки підприємства, бізнес адміністрування та регіонального розвитку, з Республікою Туреччина – кафедра інженерної екології міст. На наступний навчальний рік підтверджено заявку на академічну мобільність з Республікою Польща, підготовлену Центром міжнародної діяльності та освіти.

До зазначених вище, активність в міжнародній діяльності показали кафедри іноземних мов, менеджменту і адміністрування, туризму та готельного господарства. Суттєво, порівняно з минулими роками, підвищився рівень активності в міжнародній діяльності кафедр факультету архітектури, дизайну та образотворчого мистецтва. Необхідно наголосити на високому рівні міжкафедральної взаємодії, яка забезпечена безпосередньою увагою до цієї роботи декану факультету.

Значний потенціал для міжнародної співпраці мають кафедри: світлотехніки і джерел світла; систем електропостачання та електроспоживання міст; електричного транспорту; водопостачання, водовідведення і очищення вод; експлуатації газових і теплових систем; будівельних конструкцій; механіки ґрунтів, фундаментів та інженерної геології, прикладної математики і інформаційних технологій. Завданням наступного навчального року для цих кафедр є конкретні результати по реалізації цього потенціалу.

Коло можливостей для міжнародної активності постійно розширюється. Значно більшими, порівняно з минулими роками, є можливості для персональної активності викладачів, зокрема мова йде про стажування та викладання у закордонних підприємствах, організаціях, установах. Зазначені можливості мають отримати належну увагу на кафедрах, які за останні три роки не показали жодних результатів в міжнародній діяльності: теоретичної та загальної електротехніки, економічної теорії, теоретичної і будівельної механіки, правового забезпечення господарської діяльності, фізики, хімії, вищої математики.

Рівень активності в міжнародній діяльності безпосередньо залежить від рівня мовної підготовки науково-педагогічних працівників. За минулий навчальний рік тільки 9 наших колег підтвердили свій рівень знань англійської відповідним сертифікатом, і тільки 2 з них, отримали сертифікати на рівні B2. Кількість сертифікованих на знання англійської мови науково-педагогічних

працівників за період 2013-2016 років становить лише 44 особи. Якщо не враховувати штат кафедри іноземних мов, це менше 10% від загальної кількості штатних науково-педагогічних працівників.

Наявні результати є свідченням низької активності в цій роботі перш за все науково педагогічних працівників. Водночас, вимоги до мовної підготовки стали не тільки складовою для подовження трудового контракту з Університетом, наявність сертифікату на рівні B2 і вище сьогодні є необхідною умовою для здобуття звання доцента, професора.

Рівень мовної підготовки є причиною відсутності зрушень у запровадженні англomовних освітніх програм, освітніх програм з подвійним дипломом. Разом з тим, реалізація цих проектів має суттєвий потенціал для збільшення кількості контингенту іноземних громадян, зростання загального рівня якості освіти в Університеті. Кількість іноземних громадян в загальному контингенті студентів після випуску 2016 року становить лише 5,6%. Стратегічним планом розвитку Університету цей показник на 2016 рік передбачено на рівні 12%, а у 2020 році він має становити п'яту частину контингенту, це більше 2000 студентів. В умовах сьогоднішнього переорієнтація на англomовні освітні програми є єдиною можливістю для досягнення визначених показників.

Суттєвий потенціал для розвитку міжнародної діяльності має підготовка іноземних громадян в аспірантурі і докторантурі. Сьогодні кількість іноземних громадян, які здобувають освіту за аспірантськими програмами підготовки становить лише 9 чоловік.

Негативним прикладом реалізації існуючих можливостей є відсутність результатів по запровадженню в освітній процес продуктів компанії Delcam plc. За два роки ця робота так і не отримала належної уваги. Маючи можливість стати одним з перших вишів в Україні, який забезпечує впровадження в навчальний процес технологій роботи з 3D устаткуванням, ми вже втратили два роки. За цей період ринком праці сформовано сталий попит на фахівців, здатних проводити моделювання виробів та подальшу їх реалізацію з використанням технологій 3D друку.

Сьогодні вирішальне значення має навіть не сама активність у міжнародній діяльності, а її темпи. Незважаючи на чималу роботу Університет другий рік поспіль втрачає в рейтингах міжнародного визнання, зокрема в ТОП 200 ВНЗ України.

Виходячи з існуючих результатів, враховуючи завдання передбачені Стратегічним планом розвитку Університету, основними напрямками роботи кафедр у міжнародній діяльності наступного навчального року є:

- активізація роботи за міжнародними програмами, конкурсами, грантами;
- належне кадрове забезпечення і впровадження в освітній процес продуктів компанії Delcam plc. Формування пропозицій практичної підготовки

студентів у використанні технологій 3D друку;

- сертифікація науково-педагогічних працівників кафедр на володіння іноземною мовою (англійська, німецька, французька, польська) на рівні B2 і вище;

- активізація роботи по залученню студентів до програм мовної підготовки з подальшим підтвердженням рівня мовних компетенцій відповідною сертифікацією;

- запровадження англійських освітніх програм, збільшення кількості англійських дисциплін, які викладаються в рамках реалізації концепції інтеграції іноземної мови до професійної підготовки фахівців.

- активізація роботи з розвитку програм академічної мобільності науково-педагогічних працівників, зокрема щодо викладання, стажування, підвищення кваліфікації;

- активізація роботи з розвитку програм академічної мобільності студентів, аспірантів, докторантів, зокрема щодо навчання, виробничої практики, стажування;

- активізація роботи по залученню іноземних громадян до навчання за програмами підготовки кадрів вищої кваліфікації.

Подальший розвиток має отримати робота щодо розвитку іміджу Університету. На реалізацію цього завдання спрямована робота телестудії Університету, університетського радіо, Асоціації випускників. На завершальній стадії перебуває проект віртуального туру по Університету. Ця робота має бути завершена до початку активної стадії профорієнтаційної роботи 2017 року прийому. Важливим завданням наступного навчального року є результативна робота по створенню англійської версії сайту Університету.

4. РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

Унаслідок активної роботи Інформаційно-обчислювального центру одним з найрезультативніших напрямів роботи Університету за останні два роки став розвиток інформаційних ресурсів. Значно розвинулася локальна інформаційна мережа, Wi-Fi покриття навчальних і адміністративних приміщень, які репрезентують Університет у Інтернеті, технології дистанційної комунікації, загальний рівень оснащення комп'ютерною технікою. Визначальним для подальшого розвитку є впровадження сучасних інформаційних технологій в освітній, науковій, адміністративній роботі, це стало можливим зокрема, унаслідок плідної співпраці з компанією Microsoft і розвитку корпоративної інформаційної системи. Водночас, враховуючи вартість обладнання, програмного забезпечення, сучасних технологічних рішень у сфері інформатизації, пошук альтернативних джерел фінансування стає визначальним фактором для забезпечення високого рівня розвитку інформаційних ресурсів Університету. Істотним потенціалом щодо цього є міжнародні гранти, програми, фінансування госпдогвірної тематики, інших наукових досліджень.

За 2015/2016 навчальний рік було закуплено 343 персональних комп'ютери на суму 2 283 807 грн. Новими комп'ютерами обладнані:

- лабораторії інформаційно-обчислювального центру;
- бібліотеки;
- лабораторії кафедри експлуатації газових і теплових мереж;
- лабораторії кафедри прикладної математики та інформаційних технологій;
- лабораторія кафедри садово-паркового господарства;
- лабораторія кафедри економіки підприємств, бізнес адміністрування та регіонального розвитку;
- лабораторія кафедри управління проектами в міському господарстві.

Найкращими проектами розвитку інформаційних систем Університету 2015–2016 навчального року можна вважати:

- розвиток корпоративної інформаційної системи, формування індивідуальної траєкторії навчання студентів, організації навчання малокомплектних груп;
- розвиток локальної мережі Університету, до якої підключено лабораторію 348 кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності, кафедру експлуатації газових і теплових мереж, модернізована локальна мережа в аудиторіях 218а, 218б, 218в, 226 кафедри прикладної математики та інформаційних технологій;
- розширення пропускної спроможності між серверною та центральним інформаційно-обчислювальним центром до 1 Гбіт/с;
- модернізація обладнання для проведення відео-конференцій у конференц-залі № 2;

- обладнання актової зали устаткуванням для проведення презентацій.

Подальшого розвитку набула співпраця з компанією Microsoft. Продовжено спеціальні умови використання програмних продуктів компанії, які надають такі переваги:

- забезпечення ліцензіями всього парку персональних комп'ютерів Університету;

- безкоштовна підписка DreamSpark Premium для STEM-факультетів;

- гранти з використання Azure для викладачів STEM-факультетів;

- безкоштовний пакет Office 365 ProPlus для всіх викладачів і студентів Університету;

- постійний доступ до оновлених продуктів Microsoft і навчальних ресурсів для викладачів.

Із березня 2016 р. Університет продовжив ліцензію Microsoft Imagine Academy – міжнародної програми підготовки ІТ-фахівців у навчальних закладах. Умови та правила Програми допомагають навчальним закладам надавати студентам високоякісні освітні послуги у галузі новітніх інформаційних технологій. За 2015–2016 навчальний рік в Microsoft Imagine Academy Університету зареєстровано 600 студентів, які успішно завершили 1622 навчальні курси. Проте залишається актуальним питання ефективності використання наявних можливостей. На безкоштовну підписку DreamSpark Premium в Університеті підписалися лише 235 студентів, 58 викладачів і 8 співробітників Університету. Уваги заслуговують не тільки вкрай низькі абсолютні показники. Неприйнятним є наявний рівень динаміки у залученні науково-педагогічних працівників, інженерно-технічного персоналу і студентства до використання цих можливостей. Через інтернет-магазин викладачами, студентами та співробітниками Університету було безкоштовно завантажено 409 одиницю програмного забезпечення компанії Microsoft, а саме:

- Windows 10 – 36 одиниць;

- Windows 8 – 35 одиниць;

- Windows 7 – 50 одиниць;

- Microsoft Project Professional – 51 одиниці;

- Microsoft Visio Professional – 71 одиниці;

- іншого програмного забезпечення компанії Microsoft – 166 одиниці.

Показник минулого року – 141 програмний продукт при реєстрації 116 студентів, 31 науково-педагогічного працівника, 6 співробітників Університету. Показовою з погляду ефективності використання наявних інформаційних ресурсів є статистика реєстрації студентів 1-2 курсів в Office 365 – 59,6 %.

Завданням наступного навчального року є детальний аналіз причин відсутності належного інтересу до можливостей безкоштовного використання

програмних продуктів компанії Microsoft співробітниками і студентами Університету.

Належної уваги потребує аналіз ефективності використання можливостей корпоративної інформаційної системи. Протягом минулого року подальшого розвитку набули модулі «Навчальний» і «Деканат», Web-портал. Розроблено модуль «Відділ кадрів». Проте, невідпрацьованими у практичній реалізації залишаються ведення електронного журналу, автоматизація формування додатку до диплома, оновленої статистичної платформи щодо аналізу успішності студентів. Фактично без уваги в минулому році залишилося питання інтеграції через корпоративну інформаційну систему взаємодії планово-фінансового відділу, відділу кадрів і навчально-методичного відділу.

Низькою можна вважати ефективність використання серверу відео-конференцій для проведення профорієнтаційної роботи. Два роки поспіль проводиться вісім таких заходів.

У домені Університету співробітниками інформаційно-обчислювального центру було створено та передано в управління відповідних структурних підрозділів 90 сайтів, адаптованих для роботи з мобільними пристроями. Водночас важливим є не факт присутності Університету чи окремої структури в Інтернет-просторі, а якість інформації, яку користувач може отримати на цьому ресурсі. Зважаючи на це результати роботи з підтримки та інформаційного супроводження сайтів Університету є вкрай незадовільними. Жодних зрушень протягом звітної періоду не спостерігалось в роботі з розвитку англійської версії сайту, вкрай низькою є інформативність факультетських і кафедральних сайтів, відсутня політика рецензування повідомлень для розміщення у новинах на базовому сайті Університету.

З 2015 року в Університеті впроваджено вебметричний рейтинг сайтів структурних підрозділів. Серед кафедр до першої десятки рейтингу увійшли: кафедра охорони праці та безпеки життєдіяльності, кафедра міських та регіональних систем, кафедра менеджменту і адміністрування, кафедра туризму і готельного господарства, кафедра світлотехніки та джерел світла, кафедра економіки підприємства, регіонального розвитку та бізнес-адміністрування, кафедра електричного транспорту, кафедра прикладної математики та інформаційних технологій, кафедра механіки ґрунтів, фундаментів та інженерної геології. Оскільки роль сайту кафедри для сучасних абітурієнтів є значною, неприпустимо щоб випускові кафедри займали позицію аутсайдерів рейтингу.

Позитивні результати дає системна робота з розвитку цифрового репозиторію. Кількість цифрових ресурсів в репозиторії Університету зросла на 7,7 % порівняно з результатом 2014 – 2015 навчального року і становить 33793 елементів. Репозиторій має важливе значення для інформаційно-методичного забезпечення навчального процесу. Позитивною залишалася тенденція до

зростання позиції Університету у світовому вебOMETричному рейтингу репозиторіїв. У січні 2016 р. Університет піднявся з п'ятої на четверту позицію в Україні.

Серед найважливіших проектів розвитку інформаційних ресурсів, запланованих на 2016-2017 р. можна вважати:

- створення та наповнення Wiki веб-сайту Університету за посиланням <http://wiki.kname.edu.ua>;
- розвиток офіційного сайту Університету, зокрема впровадження англomовної версії, інтеграцію інформаційного пакету;
- створення електронних портфоліо студентів та викладачів Університету;
- прокладання зовнішнього оптоволоконного кабелю між Університетом та Укртелекомом замість шести фіксованих телефонних каналів;
- продовження роботи щодо розробки ключових процесів Університету в Business Studio 4.0 Enterprise (в рамках реалізації системи менеджменту якості);
- участь у грантових програмах Microsoft Azure і Microsoft Azure Research;
- розвиток Microsoft Imagine Academy і сервісів Microsoft Office 365;
- удосконалення системи електронного документообігу, корпоративної інформаційної системи, зокрема під час підготовки до друку документів про освіту, автоматизованого формування індивідуального плану студента, відпрацювання системи використання «хмарних» технологій для роботи із звітною документацією, створення «безпаперової» технології прийому та рецензування наукових статей в науково-технічному збірнику «Комунальне господарство міст» і міжнародному науково-технічному журналі «Світлотехніка та електроенергетика».

5. ФІНАНСОВЕ, МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

За підсумками фінансово-економічної діяльності Університету за 2015-2016 навчальний рік розмір зведеного бюджету складає 142,3 млн. грн., що на 12% більше показника минулого року.

Обсяг фінансування Університету по загальному фонду за 2015-2016 навчальний рік становив 72,6 млн. грн., відносно до попереднього періоду зріс на 10% (6,8 млн. грн.) та був використаний:

- 60% (43,8 млн. грн.) – оплата праці;
- 32% (22,9 млн. грн.) – стипендія;
- 6% (4,3 млн. грн.) – комунальні послуги;
- 2% (1,6 млн. грн.) – харчування та матеріальна допомога студентам з числа дітей-сиріт.

Надходження спеціального фонду за 2015-2016 навчальний рік становили 69,7 млн. грн., що на 13,7 % більше порівняно з 2014-2015 навчальним роком. Основним джерелом надходжень спеціального фонду залишається оплата контракту за навчання 80,6%, наступною за обсягом надходжень є оплата за проживання у гуртожитках – 10,2% у звітному періоді. Водночас, середньомісячна заборгованість за оплату гуртожитка порівняно з минулорічним показником зросла на 28,3%, станом на серпень 2016 р. складає 634,6 тис. грн.

Позитивною залишається динаміка надходжень до спеціального фонду від інших джерел – 6,4 млн. грн., що на 30,9% більше порівняно з показником минулого року – 4,89 млн. грн. Проте, наявна позитивна динаміка надходжень є незначною, порівняно з ростом видатків. Навіть з урахуванням заходів економії, які вже традиційно запроваджуються в осінньо-зимовий період, витрати на комунальні послуги є більшими на 13,4% (1,8 млн. грн.), порівняно з 2014-2015 навчальним роком. Основною причиною цього є підвищення тарифів на комунальні послуги. Порівняно з 2013 роком вартість теплопостачання у 2016 році зросла на 71,62%, електропостачання на 57,68%, газопостачання на 81,77%. Прогноз Міністерства фінансів щодо подальшого підвищення тарифів на комунальні послуги у 2017 році: теплопостачання 12,35%, електропостачання 9%, водопостачання і водовідведення 8,5%, газопостачання 1,14%. Особливої уваги в таких умовах потребують питання енергозбереження, ощадливого використання електроенергії, води та інших ресурсів, вагомим у питання заощадження стає людський фактор.

Скорочення контингенту студентів обумовлює скорочення штатного розпису Університету. Кількість оплачуваних ставок у 2015–2016 навчальному році становила 1438, в тому числі 560 одиниць науково-педагогічного персоналу.

Загальне скорочення становить 63 ставки порівняно з 2014–2015 навчальним роком, з них 23 – науково-педагогічний персонал.

Необхідно зазначити, що проектом постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження нормативів чисельності здобувачів вищої освіти (курсантів), аспірантів (ад'юнктів), докторантів, слухачів, інтернів, клінічних ординаторів на одну штатну посаду науково-педагогічного працівника у вищих навчальних закладах державної форми власності» передбачене збільшення нормативу чисельності здобувачів вищої освіти на одну штатну посаду науково-педагогічного працівника. За умови набуття чинності цієї постанови у поточній редакції, при подальшому скороченні контингенту студентів, скорочення кількості ставок буде вимушеною мірою.

Заробітна плата є найбільшою складовою у структурі витрат. У звітному періоді вони склали 60% загального фонду і 65,4% спеціального фонду. Завдяки росту посадових окладів зростають і абсолютні показники витрат фонду заробітної плати. Середня заробітна плата в Університеті за 2015 – 2016 навчальний рік на ставку становила:

- по всьому персоналу в цілому – 4140 грн. (у порівнянні з попереднім періодом збільшилася на 1090 грн.);
- по науково-педагогічному персоналу – 6047 грн. (у порівнянні з попереднім періодом збільшилася на 1597 грн.)

Зростання вартості комунальних послуг, витрат на заробітну плату на фоні загального росту вартості інших послуг обумовлює необхідність перегляду вартості контрактів на навчання. У 2014 році вартість контракту збільшено на 21,2% при індексі інфляції 24,9%. У 2015 році індекс інфляції становив 43,3%, при цьому вартість контракту збільшено на 20%. Необхідно наголосити, що збільшення вартості контракту є вимушеною мірою для збереження загального фінансового балансу.

Враховуючи загальноекономічну ситуацію в країні, особливої актуальності набувають програми і заходи з підтримки матеріального добробуту колективу, збереженню матеріальних стимулів для ефективної роботи. За минулий навчальний рік було сплачено:

- стимулюючих надбавок у сумі 5,5 млн. грн.;
- премій у сумі 2,2 млн. грн.;
- матеріальної допомоги на оздоровлення 2,1 млн. грн.

Можливістю покращення житлових умов для науково-педагогічних працівників Університету є Програма щодо надання пільгових кредитів на будівництво (придбання) доступного житла для працівників бюджетних установ та науково- педагогічних працівників вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації м. Харкова, яка реалізується Харківською міською радою.

Незважаючи на важке фінансове становище, не залишились без уваги питання розвитку і зміцнення матеріально-технічної бази Університету. Серед заходів спрямованих на енергозбереження у звітному періоді проведено:

- ремонт покрівлі Університету;
- заміна світильників в навчальних корпусах Університету;
- заміна віконних блоків на металопластикові (24 одиниці);
- профілактика системи опалення корпусів.

У звітному періоді проводилась робота по покращенню споруд та матеріально - технічної бази Університету за рахунок поточних ремонтів. До найбільш значимих робіт можна віднести:

- відремонтовано приміщення, оснащене сучасним обладнанням лабораторія «Цифрового релейного захисту та автоматики»;
- відремонтовано приміщення для центру доуніверситетської освіти та кар'єри;
- відремонтовано приміщення в спорткомплексі;
- відремонтовано приміщення бібліотеки.

Поточним ремонтом виконані роботи на кафедрах, лабораторіях, 26 аудиторіях, в 21 приміщеннях відділів та інших структурних підрозділів. Проведено роботи з поточного ремонту та благоустрою гуртожитків. Проведені роботи з благоустрою прилеглої території Університету.

Окремо необхідно відзначити зміни у організації роботи охорони і системи пропускного режиму в Університеті та гуртожитках. Проведені зміни є вимогою часу і спрямовані на підвищення рівня безпеки, захисту особистого та університетського майна.

Перспективним ресурсом у забезпеченні розвитку Університету та покращення його матеріально-технічного стану є реалізація грантових програм, діяльність Асоціації випускників, студентів і друзів Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова.

Серед подібних прикладів необхідно відзначити обладнання конференц-зали №2 конференц системою, відеокамерою для конференц зв'язку, звуковим обладнанням загальною вартістю 236032 грн., за фінансової підтримки проекту Збір та утилізація відходів на ринках з перехідною економікою (WaTra).

Зростає ефективність роботи Асоціації випускників, студентів і друзів Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова. За період 2015-2016рр. надходження грошових коштів у вигляді благодійних внесків до Асоціації склали 186 980 грн. Витрати на придбання обладнання для спеціалізованих лабораторій, навчальних корпусів, аудиторій Університету у звітному періоді складають 174 486 грн., зокрема:

- при спонсорській підтримці Асоціації побудовані архітектурно-художні майстерні «ARHOUSE», придбано сучасне обладнання для начальних аудиторій, зокрема для комп'ютерної аудиторії ВЦ-5;

- Асоціацією надано підтримку науково-технічному збірнику «Комунальне господарство міст».

Значною була організаційна допомога Асоціації у підтримці благодійної акції по збору коштів на створення пам'ятника видатного архітектора Олексія Миколайовича Бекетова. Цей меморіал є даниною шани та виявом глибокої поваги до видатної особистості колективу співробітників Університету, студентства, багатьох людей, завдяки зусиллям яких цей проект сьогодні завершений.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу залишається суттєвою складовою у забезпеченні якості освітніх послуг. Подальше зміцнення матеріально-технічної бази, розвиток лабораторного фонду і сучасне його оснащення залишатимуться серед основних завдань діяльності Університету.